

PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

MOKYMO LĖŠŲ PASKIRSTYMO IR PANAUDOJIMO VERTINIMAS

VEIKLOS AUDITO ATASKAITA

2025 m. balandžio 2 d. Nr. K10-4

Palanga

Palangos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, padeda Palangos miesto savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą, siekiant didinti kuriamą naudą visuomenei.

Auditą atliko: Savivaldybės kontrolierė Kristina Vaitilavičė, Ginta Almanė (grupės vadovė), Eglė Nalivaikė.

Audito ataskaita teikiama: Palangos miesto savivaldybės merui, Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriui, Palangos miesto savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui.

Su audito ataskaita galima susipažinti Palangos miesto savivaldybės interneto svetainėje www.palanga.lt

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI.....	3
SANTRAUKA.....	4
IŽANGA	7
AUDITO REZULTATAI	9
1. SAVIVALDYBĖJE UŽTIKRINAMAS MOKYMO LĖŠŲ PASKIRSTYMAS PAGAL POREIKĮ IR TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMUS	9
2. MOKYKLOMS SKIRIAMŲ MOKYMO LĖŠŲ UGDYMO REIKMĖMS TENKINTI NAUDOJIMAS TURI TRŪKUMŲ EKONOMIŠKUMO IR REZULTATYVUMO POŽIŪRIU	14
2.1. Mokyklos ugdymo reikmėms tenkinti skirtas mokymo lėšas ne visais atvejais panaudojo tikslingai	14
2.2. Mokyklos ugdymo reikmėms tenkinti prekės ir paslaugos įsigytos nesilaikant viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų.....	18
2.3. Mokymo lėšos darbo užmokesčiui daugeliu atvejų panaudotos laikantis teisės aktų nuostatų.....	19
3. MOKYKLOS ĮGYVENDINA ĮTRAUKŲJĮ UGDYMĄ, SUSIDURDAMOS SU IŠŠŪKIAIS	21
3.1. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose sudaro 19,5 proc. visų mokinių.....	22
3.2. Mokyklos atsakingai ruošėsi įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui	23
3.3. Savivaldybėje įgyvendinamos Švietimo įstatymo nuostatos dėl įtraukties principo	26
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	30
PRIEDAI	32

PAGRINDINIAI FAKTAI

Palangos miesto savivaldybėje veikia 15 švietimo įstaigų, iš jų:

- 6 (šešios) ikimokyklinio ugdymo įstaigos,
- po 2 (dvi) gimnazijas, pagrindines ir neformaliojo ugdymo įstaigas,
- po 1 (vieną) progimnaziją ir pradinę mokyklą bei švietimo pagalbos tarnybą.

Savivaldybės mokyklų tinkle

2022 – 2023 m. m.

- 2130 mokinių,
- 184 mokytojų,
- 12,7 mokinio tenka 1 sąlyginei mokytojo pareigybei.

2023 – 2024 m. m.

- 2090 mokinių,
- 191 mokytojų,
- 12,8 mokinių tenka 1 sąlyginei mokytojo pareigybei.

Palangos miesto savivaldybei skirti asignavimai iš specialiosios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti

2023 metai

7 725,5 tūkst. Eur, iš jų:

- 7 395,6 tūkst. Eur darbo užmokesčiui,
- 2 002,8 tūkst. Eur savivaldybės dalis.

2024 metai

9 218,4 tūkst. Eur, iš jų:

- 8818,2 tūkst. Eur darbo užmokesčiui,
- 2416,8 tūkst. Eur savivaldybės dalis.

Panaudotos ugdymo lėšos 2023 metais¹

- 62,66 Eur pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti,
- 2481,69 Eur tekusių vienam mokiniui (2022 metais – 2253,58 Eur),
- 23,82 Eur tenkantys vienam mokiniui mokymo priemonėms įsigyti (2022 metais – 15,66 Eur).

¹ Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) duomenys.

SANTRAUKA

Audito svarba

Savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas bei švietimo pagalbos teikimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija².

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės atliko valstybinį auditą³, kurio metu šalies mastu vertino, ar tinkamai įgyvendinami švietimo sistemos dalyvių išsipareigojimai dėl mokytojų ir kitų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio, ar racionaliai naudojama dotacija mokymo lėšoms. Valstybinio audito metu nustatyta mokymo lėšų perskirstymo savivaldybėse trūkumų, mokymo lėšų pagal ugdymo reikmes panaudojimo trūkumų. Taip pat nustatyta atvejų, kai vadovėliams ir kitoms mokymo reikmėms įsigyti skirtas lėšas švietimo įstaigos panaudotojo ne pagal paskirtį.

Didesnę dalį mokymo lėšų sumos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija apskaičiuoja kiekvienai ugdymo įstaigai, tačiau apie ketvirtadalį (2024 m. – 25,9 proc., 2023 m. – 26,2 proc.) šių lėšų paskirsto Palangos miesto savivaldybė savo nustatyta tvarka. Ugdymo įstaigos yra atsakingos už tinkamą mokymo lėšų panaudojimą.

Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo nuostatomis, visos privalomąjį⁴ ir visuotinį švietimą teikiančios mokyklos, kiti švietimo teikėjai privalo įgyvendinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių⁵, ugdymą⁶. Savivaldybės vykdomoji institucija turi užtikrinti kiekvienam savivaldybės teritorijoje gyvenančiam vaikui/mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo prieinamumą ir kokybę⁷.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti mokymo lėšų paskirstymą ir panaudojimą Palangos miesto savivaldybėje.

Audito objektas – mokymo lėšų paskirstymas, panaudojimas ir sąlygų įtraukiamam ugdymui sudarymas.

Audituojamas laikotarpis – 2023–2024 metai.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus (TAAIS). Audito apimtis ir taikyti metodai aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“. Audito rezultatų dalyje pateiktos rekomendacijos, jų įgyvendinimo priemonės ir terminai.

Informacija, reikalinga audito įrodymams gauti, rinkta bendraujant su atsakingais Palangos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracijos ir audituotų biudžetinių įstaigų atsakingais darbuotojais žodžiu ir raštu. Taip pat naudojantis prieiga prie minėtų įstaigų dokumentų valdymo sistemų, tikrinant pateiktus duomenis, dokumentus. Audito metu įrodymai rinkti vadovaujantis nuostata, kad pateikta išsami ir objektyvi informacija, kad pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs

² Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 6 str.

³ Valstybinio audito 2024-05-15 ataskaita Nr. VAE-4 „Švietimui skirtų asignavimų panaudojimas“.

⁴ Privalomasis švietimas – Lietuvos Respublikos piliečiams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje, ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, privalomas ir valstybės garantuojamas ugdymas iki 16 metų pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas.

⁵ Pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių (Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas, 2 str., 26 d.).

⁶ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 14 str. 7 d.

⁷ Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011-09-30 įsakymo Nr. V-1795 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 p., 2 p.

ir galutiniai, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka jų originalus. Jei audituojamas subjektas nepateikė prašomų duomenų ar dokumentų, buvo laikoma, kad jų nėra.

Pagrindiniai audito rezultatai

- Savivaldybės mokymo lėšų dalis ugdymo įstaigoms perskirstyta laikantis Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimu Nr. T2-164 patvirtintame Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos apraše nustatytų kriterijų ir dydžių (audito ataskaitos 1.1 poskyris).
- Savivaldybės paskirta mokymo lėšų dalis ugdymo įstaigoje ir dalies panaudota nesilaikant lėšų skyrimo paskirties (audito ataskaitos 1.2 poskyris).
- Ugdymo įstaigos ne visais atvejais mokymo lėšas panaudota laikantis teisės aktų reglamentavimu dėl išlaidų priskyrimo atskiroms lėšų išlaidų grupėms. Vadovėlių ir kitų mokymo priemonių išlaidoms priskiriami įsigyti baldai, sėdmaišiai, kanceliarinės prekės; mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui priskiriamos išlaidos už veiklas mokinių tėvams, išlaidos už transporto paslaugas į užsienį, išlaidos už kanceliarines prekes; mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijos tobulinimo išlaidoms priskiriamos nepedagoginių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo išlaidos; kvalifikacijos kėlimo išlaidos, nesusijusios su ugdymo procesu; informacinės ir komunikacinės technologijoms diegti ir naudoti nepriskirtinos prekės ir paslaugos (audito ataskaitos 2.1.1 poskyris).
- Ugdymo įstaigos nesilaiko mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše (14¹ p.) nustatyto reikalavimo, ugdymo reikmėms tenkinti skirti ne mažiau kaip 100 proc. apskaičiuotų lėšų (audito ataskaitos 2.1.2 poskyris).
- Įstaigos ne visais atvejais laikosi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų dėl sutarčių sudarymo ir viešinimo procedūrų, Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašo, Administracijos direktoriaus patvirtintų Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos taisyklių, dėl pirkimo procedūrų vykdymo Pirkimų valdymo sistemoje⁸ VIPIS (audito ataskaitos 2.2 poskyris).
- Nesilaikant teisės aktų nuostatų, darbuotojams nustatyti ar apskaičiuoti netinkami pareiginės algos koeficientai, nustatytas netinkamas pareigybės lygis. Darbuotojų, kuriems už darbą mokama iš mokymo lėšų, darbo krūvio suvestinės ne visais atvejais suderintos su Savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėju (audito ataskaitos 2.3 poskyris).
- Mokyklose besimokančių mokinių su specialiaisiais ugdymosi poreikiais skaičius yra nuolat kintantis, priklausomai nuo atliekamo pirminio ugdymosi poreikių vertinimo, specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo

⁸ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-11-10 įsakymu Nr. A1-1754 patvirtintų Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos taisyklių 3.4 p. Palangos miesto CPO naudojama programinė įranga, skirta pirkimų planavimui, vykdymui ir pirkimo sutarčių kontrolei elektroninėje erdvėje.

rezultatų ir poreikio pritaikyti ugdymą ir (ar) skirti švietimo pagalbą (audito ataskaitos 3.1 poskyris).

- Mokyklos, siekdamos užtikrinti tinkamas sąlygas, mokymo metodus ir pagalbos priemones, kad visi mokiniai (įskaitant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius mokinius) galėtų mokytis kartu, susiduria su iššūkiais – pedagogų kompetencijos stoka darbui su specialiųjų poreikių turinčiais vaikais; švietimo pagalbos specialistų trūkumas; pritaikytų patalpų, ugdymo priemonių trūkumas (audito ataskaitos 3.2 poskyris).
- Savivaldybėje vykdomas sistemingas ir nuoseklus įtraukties principo įgyvendinimo proceso koordinavimas, siekiant užtikrinti kiekvienam savivaldybės teritorijoje gyvenančiam vaikui/mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo prieinamumą ir kokybę (audito ataskaitos 3.3 poskyris).

Pokyčiai audito metu

Šventosios pagrindinei mokyklai pateikti pastebėjimai dėl Aprūpinimo bendrojo ugdymo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo bei pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo aktualizavimo. Ugdymo įstaigos bendrojo ugdymo dalykų spausdintų ir įvairių interaktyvumo lygių virtualiųjų vadovėlių ir mokymo(si) priemonių aprūpinimo tvarkos aprašas išdėstytas nauja redakcija⁹ ir paskelbtas įstaigos internetinėje svetainėje¹⁰, patvirtinta¹¹ pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tvarka.

Lopšeliui-darželiui „Nykštukas“ pateikti pastebėjimai dėl įstaigoje nepatvirtinto Vadovėlių ir mokymo priemonių įsigijimo, priėmimo, apskaitos, saugojimo ir išdavimo mokiniams tvarkos aprašo bei neatnaujinto Kvalifikacijos tobulinimo aprašo. Audito metu tvarkų aprašai parengti, atnaujinti ir patalpinti ugdymo įstaigos interneto svetainėje¹².

Pradinei mokyklai pateiktas pastebėjimas dėl įstaigos Kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo aktualizavimo. Įstaigos vadovas informavo¹³, kad tvarkos aprašas pakeistas¹⁴.

Senajai gimnazijai pateikti pastebėjimai dėl Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių, įvairių interaktyvumo lygių virtualiųjų vadovėlių ir mokymo priemonių aprūpinimo tvarkos aprašo aktualizavimo, netinkamo darbuotojo pareigybės lygio ir pareiginės algos koeficiento nustatymo. Senoji gimnazija raštu¹⁵ informavo, kad darbuotojo pareigybės lygis pakeistas (nustatytas teisingai), tuo pačiu pakeistas ir pareiginės algos koeficientas, taip pat pateikė¹⁶ koreguotą tvarkos aprašą.

⁹ Šventosios pagrindinės mokyklos direktoriaus 2025-01-30 įsakymas Nr. V1-7 „Dėl Šventosios pagrindinės mokyklos bendrojo ugdymo dalykų spausdintų ir įvairių interaktyvumo lygių virtualiųjų vadovėlių ir mokymo(si) priemonių aprūpinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (žiūrėta DVS Kontora 2025-02-03).

¹⁰ Šventosios pagrindinė mokykla → Biblioteka → Bibliotekos dokumentai <https://sventosiospm.lt/bibliotekos-dokumentai/> (žiūrėta 2025-02-03).

¹¹ Šventosios pagrindinės mokyklos direktoriaus 2025-02-14 įsakymas Nr. V1-14 „Dėl Šventosios pagrindinės mokyklos pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹² Lopšelis-darželis „Nykštukas“ → Administracinė informacija → Vidaus tvarka <https://www.palangosnykstukas.lt/programa/vidaus-tvarka/> (žiūrėta 2025-02-03).

¹³ Pradinės mokyklos 2025-01-27 siunčiamas raštas Nr. (1.9.)-D3-11 „Dėl nustatytų dalykų“, Kontrolės ir audito tarnybos dokumentų valdymo sistemoje registruotas 2025-01-27 Nr. (1.2E)K7-57.

¹⁴ Pradinės mokyklos direktoriaus 2025-01-24 įsakymas Nr. V1-5 „Dėl Palangos pradinės mokyklos pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (žiūrėta DVS Kontora 2025-02-04).

¹⁵ Senosios gimnazijos 2025-01-30 siunčiamas raštas Nr. (1.10.)-2D-42 „Dėl nustatytų dalykų“, Kontrolės ir audito tarnybos dokumentų valdymo sistemoje registruotas 2025-01-31 Nr. (1.2E)K7-70.

¹⁶ Senosios gimnazijos 2025-02-07 siunčiamas raštas Nr. (1.10.)-2D-65 „Dėl nustatytų dalykų“, Kontrolės ir audito tarnybos dokumentų valdymo sistemoje registruotas 2025-02-10 Nr. (1.2E)K7-94.

IŽANGA

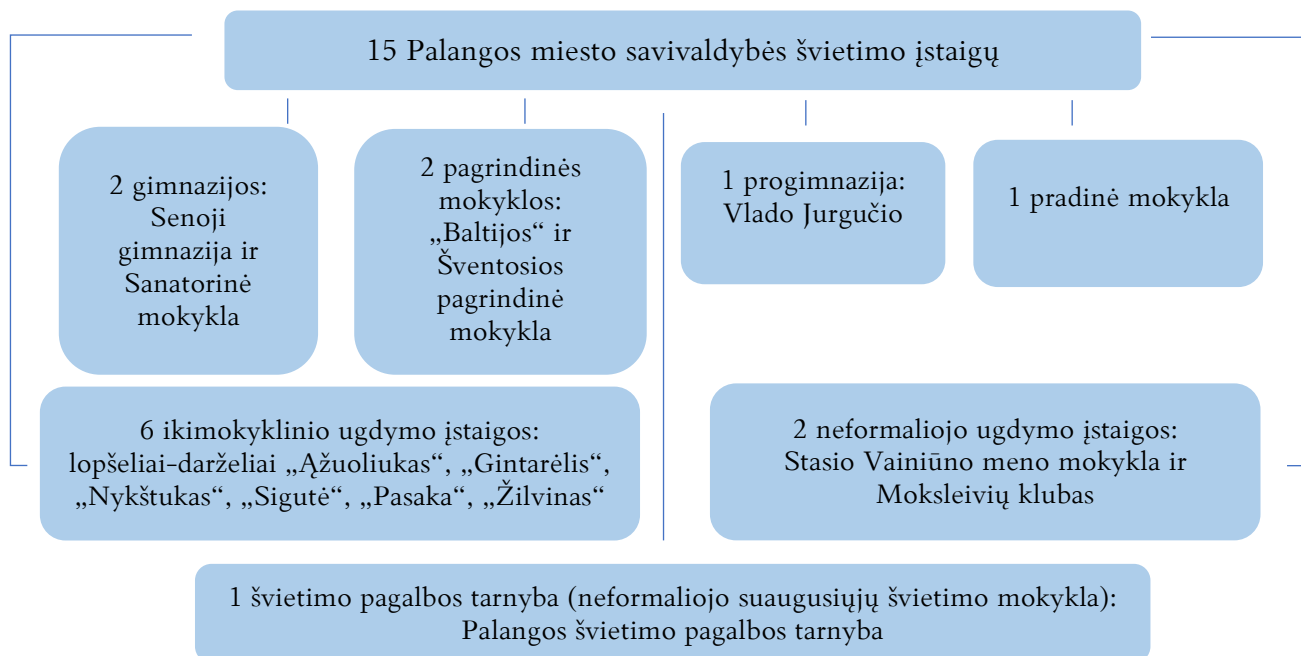
Mokymo lėšos – tikslinė valstybės dotacija mokymo išlaidoms bei naudojamos su mokymo procesu susijusioms išlaidoms padengti. Jas sudaro lėšos savivaldybei ir ugdymo įstaigoms, skirtos pedagogų, mokyklos vadovų, mokyklos bibliotekininkų atlyginimams; psichologinei, specialiajai, socialinei pedagoginei pagalbai organizuoti; vadovėliams ir mokymo priemonėms; pedagogų kvalifikacijai tobulinti; egzaminams administruoti, vykdyti ir vertinti; informacinėms kompiuterinėms technologijoms diegti ir naudoti; veiklai po pamokų, t. y. mokinių pažintinei veiklai, profesiniam orientavimui.

Palangos miesto savivaldybė, siekdama švietimo, kaip veiklos kuria siekiama suteikti asmeniui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus¹⁷ įgyvendinimo, 2022–2024 m. išsikėlė švietimo strateginį tikslą¹⁸ – inovatyvi ir kokybiška švietimo sistema. Savivaldybės bendrojo ugdymo tinklo pertvarkos 2021–2025 m. bendrojo plano¹⁹ tikslas – sudaryti sąlygas plėtoti geros kokybės privalomąjį ir visuotinį švietimą, racionaliai panaudojant valstybės ir Savivaldybės biudžeto skiriamas lėšas, kuriant efektyviai veikiančią švietimo programų įvairovę.

Šio audito tikslas atliepia strateginių Savivaldybės tikslų įgyvendinimo siekiui, o audito rezultatai pateikia išvagas ir įvertinimus dėl mokymo lėšų paskirstymo ir panaudojimo Palangos miesto savivaldybėje bei sąlygų įtraukiamam ugdymui užtikrinimo.

Palangos miesto savivaldybė turi pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo vaikų švietimo ir suaugusiųjų programų teikėjų tinklą, kuris užtikrina ugdymą(si), pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai (žr. 1 pav.).

1 pav. Savivaldybėje veikiančios švietimo įstaigos



Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal administracijos viešai teikiamą informaciją

¹⁷ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, priimtas 1991-06-25 Nr. I-1489.

¹⁸ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2023-02-03 sprendimas Nr. T2-11 „Dėl Palangos miesto savivaldybės 2023–2025 m. strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

¹⁹ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2021-04-01 sprendimas Nr. T2-81 „Dėl Palangos miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021 – 2025 metų bendrojo plano patvirtinimo“, 11 p., 12.3 p.

Vienas iš uždavinių, padedantis pasiekti strateginį tikslą yra „<...> efektyviai panaudoti žmogiškuosius, ūkinius ir finansinius išteklius, tinkamai komplektuojant klases pagal bendruosiuose ugdymo planuose ir Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše nustatytus reikalavimus <...>“.

Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenimis (toliau – ŠVIS), Savivaldybės švietimo įstaigose mokytojų skaičius 2022–2023 m. m. buvo 184, 2023 – 2024 m. m. – 191. Daugiausiai, t. y. apie 20 proc. yra pradinio ugdymo mokytojų, anglų kalbos mokytojų – apie 11 proc. (skaičiuojama dalis nuo bendro dirbančiųjų skaičiaus) (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Mokytojų (asmenų) skaičius pagal ugdymo dalykus Savivaldybės švietimo įstaigose

Mokslo metai	Ugdymo dalykas									
	Pradinis ugdymas	Anglų kalba	Lietuvių kalba ir literatūra	Matematika	Fizinis ugdymas	Istorija	Technologijos	Geografija	Tikyba	Kiti dalykai
2022 – 2023	38	21	15	14	11	7	7	6	6	59
2023 – 2024	37	20	18	15	11	7	9	6	6	62

Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal ŠVIS viešai teikiamus duomenis

Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius 2022 – 2023 m. m. yra 12,7, o 2023 – 2024 m. m. – 12,8 (Lietuvos vidurkis – 11,3). Savivaldybės mokyklų tinkle 2022 – 2023 m. m. buvo 2130 mokinių, 2023 – 2024 m. m. – 2090 mokinių (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Mokinių (asmenų) skaičius Savivaldybės švietimo įstaigose rugsėjo 1 d.

Mokslo metai	Mokinių skaičius	Senoji gimnazija	Baltijos pagrindinė	Šventosios pagrindinė	V. Jurgučio progimnazija	Pradinė mokykla
	iš jų:					
2022 – 2023	2130	562	664	156	654	94
2023 – 2024	2090	588	637	127	645	93

*(į bendrą mokinių skaičių įtraukti priešmokyklinio ugdymo mokiniai)

Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal ŠVIS viešai teikiamus duomenis²⁰

Savivaldybės ugdymo įstaigų tinkle veikia 6 (šešios) ikimokyklinio ugdymo įstaigos, jose 2022–2023 m. m. buvo ugdomi 878 vaikai, iš jų 189 pagal priešmokyklinio ugdymo programas, 2023–2024 m. m. – 831, iš jų 175 pagal priešmokyklinio ugdymo programas²¹.

²⁰ Švietimo valdymo informacinė sistema <https://svis.emokykla.lt/1-mokykla/> (žiūrėta 2025-01-09).

²¹ Švietimo valdymo informacinė sistema <https://rsvis3.emokykla.lt/> (žiūrėta 2025-01-09).

AUDITO REZULTATAI

1. SAVIVALDYBĖJE UŽTIKRINAMAS MOKYMO LĖŠŲ PASKIRSTYMAS PAGAL POREIKĮ IR TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMUS

Specialiosios tikslinės dotacijos mokymo lėšų dalis, tenkanti Savivaldybei, paskirstoma vadovaujantis savivaldybių tvirtinamuose mokymo lėšų paskirstymo tvarkų aprašuose nustatytais kriterijais ir terminais²². Palangos miesto savivaldybėje yra patvirtintas Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašas²³ (toliau – Tvarkos aprašas), kuriame numatyta lėšų paskirstymo tvarka ir paskirtis²⁴.

Audito metu Savivaldybėje galiojančio Tvarkos aprašo ketvirtame punkte numatyta, jog mokymo lėšos mokykloms paskirstomos Savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus teikimu Savivaldybės mero potvarkiu. Iki 40 proc. apskaičiuotų lėšų Savivaldybė pasilieka teisę perskirstyti tarp miesto mokyklų. Ikimokyklinio ugdymo įstaigoms skiriama 100 proc. ugdymo procesui organizuoti ir valdyti apskaičiuotų lėšų. Savivaldybės Tvarkos apraše reglamentuotos sritys, kurioms skiriamos mokymo lėšos, t. y. ugdymo procesui organizuoti ir valdyti bei mokymosi pasiekimų patikrinimams organizuoti ir vykdyti skiriamos pagal poreikį, ugdymo finansavimo poreikiams tarp mokyklų sumažinti, skaitmeninio ugdymo plėtrai, mokyklų bibliotekų darbuotojams išlaikyti, mokymosi pagalbai, Švietimo pagalbos tarnybai pedagoginei psichologinei ir švietimo pagalbai mokyklose organizuoti bei formalųjų švietimą papildančio ugdymo programoms finansuoti. Taip pat numatyta, jei mokykla laikinai neturi atitinkamo švietimo pagalbos specialisto, švietimo pagalbos lėšos ar jų dalis gali būti skiriamos švietimo pagalbos paslaugoms pirkti (Tvarkos aprašo 6 punktas). Tvarkos apraše taip pat numatyta, kad lėšos neformaliojo švietimo įstaigoms paskirstomos einamųjų metų antrą pusmetį. Likusios nepanaudotos Savivaldybei skirtos lėšos ugdymo reikmėms tenkinti einamųjų metų ketvirtą ketvirtį perskirstomos teisės aktų nustatyta tvarka.

Savivaldybei apskaičiuotų ir paskirtų²⁵ mokymo lėšų perskirstymas ugdymo įstaigoms 2023 metais vyko pagal Tvarkos apraše nustatytas procedūras. Mokymo lėšos pagal poreikį paskirstytos Savivaldybės mero potvarkiais, administracijos direktoriaus įsakymais: lėšos ugdymo procesui organizuoti (žr. 2 pav.), švietimo pagalbai (žr. 3 pav.), ugdymo finansavimo poreikių skirtumams mažinti (žr. 4 pav.).

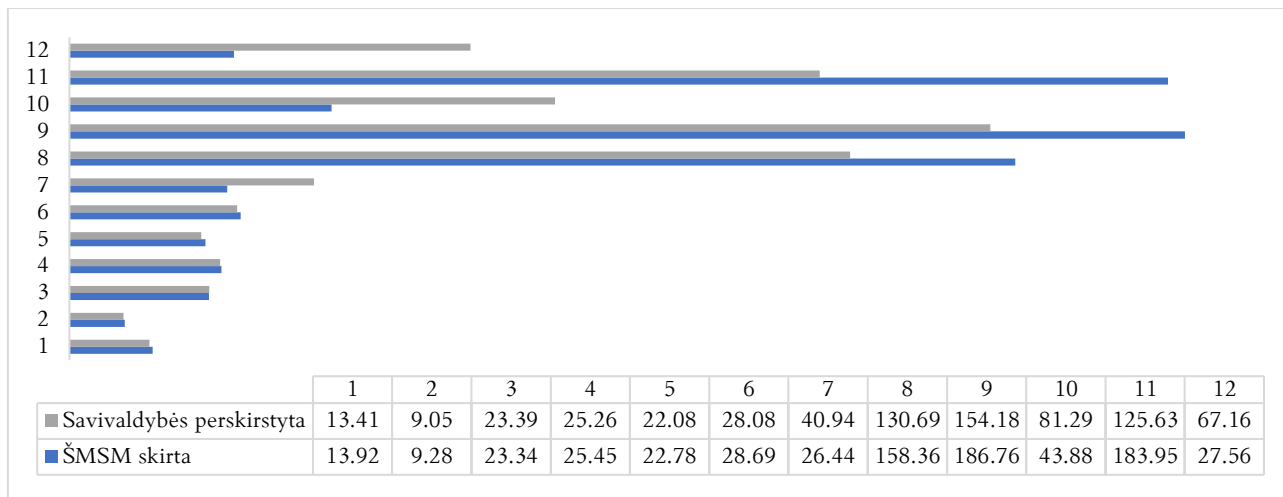
²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-07-11 nutarimas Nr. 679 „Dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktualios redakcijos nuo 2023-01-01 iki 2023-08-31; nuo 2023-09-01 iki 2024-01-03; nuo 2024-01-04 iki 2024-08-31; nuo 2024-09-01 iki 2024-12-31), 12, 13, 19 p.

²³ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimas Nr. T2-164 „Dėl Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija 2023-10-05).

²⁴ Ten pat, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 p.

²⁵ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023-01-03 įsakymas Nr. V-6 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti 2023 metais paskirstymo pagal savivaldybės patvirtinimo“.

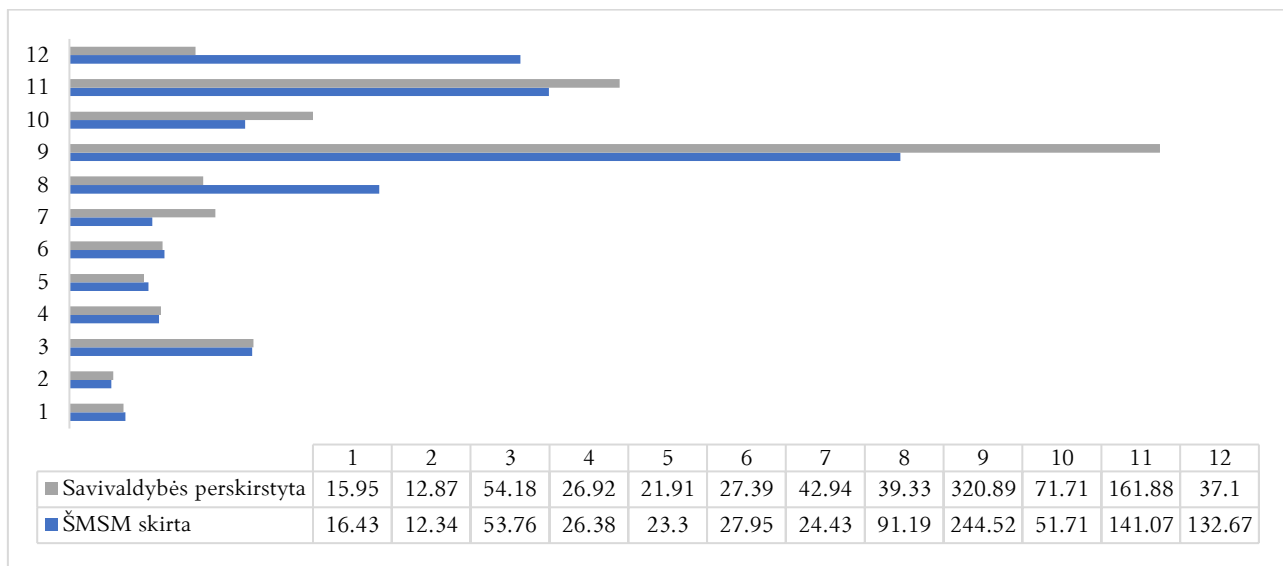
2 pav. Mokymo lėšų ugdymo procesui organizuoti ir valdyti paskirstymas 2023 m. Savivaldybės švietimo įstaigoms, tūkst. Eur²⁶



Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal ŠMSM ir Savivaldybės viešai teikiamus duomenis

Atsižvelgiant į poreikį, Savivaldybė perskirstė²⁷ lėšas ugdymo procesui organizuoti ir valdyti. Lyginant su mokymo lėšų sumomis, apskaičiuotomis pagal metodiką ir paskirtomis pirminių švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu, mokymo lėšos organizavimui ir valdymui Sanatorinei mokyklai padidėjo 143,7 proc., Šventosios pagrindinei mokyklai – 85,3 proc. ir Pradinei mokyklai – 54,8 proc., kitoms įstaigoms sumažėjo arba nekito.

3 pav. Mokymo lėšų švietimo pagalbai paskirstymas 2023 m. Savivaldybės švietimo įstaigoms, tūkst. Eur²⁸



Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal ŠMSM ir Savivaldybės viešai skelbiamus duomenis

²⁶ Švietimo įstaigos: lopšeliai-darželiai: 1 – „Ažuoliukas“, 2 – „Sigutė“, 3 – „Žilvinas“, 4 – „Gintarėlis“, 5 – „Pasaka“, 6 – „Nykštukas“; 7 – Pradinė mokykla, 8 – Senoji gimnazija, 9 – „Baltijos“ pagrindinė mokykla, 10 – Šventosios pagrindinė mokykla, 11 – Vlodo Jurgučio progimnazija, 12 – Sanatorinė mokykla.

²⁷ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai: 2023-01-06 Nr. A1-25, 2023-02-06 Nr. A1-173; Mero potvarkiais: 2023-10-30 Nr. M1-388 ir M1-389.

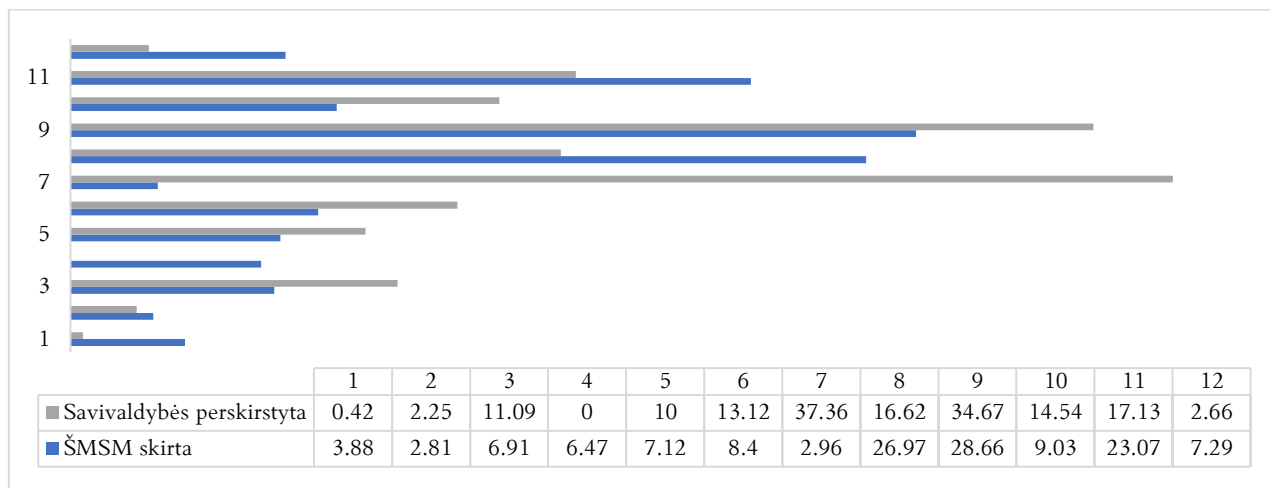
²⁸ Švietimo įstaigos: lopšeliai-darželiai: 1 – „Ažuoliukas“, 2 – „Sigutė“, 3 – „Žilvinas“, 4 – „Gintarėlis“, 5 – „Pasaka“, 6 – „Nykštukas“; 7 – Pradinė mokykla, 8 – Senoji gimnazija, 9 – „Baltijos“ pagrindinė mokykla, 10 – Šventosios pagrindinė mokykla, 11 – Vlodo Jurgučio progimnazija, 12 – Sanatorinė mokykla.

Perskirstytos²⁹ lėšos švietimo pagalbai³⁰ keturiose švietimo įstaigose sudarė didesnes sumas, nei apskaičiuota pagal metodiką. Vlado Jurgučio progimnazijai lėšos švietimo pagalbai padidėjo 14,8 proc., „Baltijos“ pagrindinei mokyklai – 31,2 proc., Šventosios pagrindinei mokyklai – 38,7 proc., Pradinė mokyklai – 75,8 proc. Kitose švietimo įstaigose lėšos sumažėjo arba nekito.

Lėšos ugdymo finansavimo poreikių skirtumams mažinti³¹ gali būti skiriamos:

- pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui;
- finansuoti užsienio kalbų mokymuisi laikinose grupėse, mažesnėse už numatytąsias švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamuose pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendruosiuose ugdymo planuose, jei mokyklai trūksta lėšų;
- jei yra lėšų finansuoti priemonėms, skirtoms mokinių iš nepalankios socialinės, ekonominės ir kultūrinės aplinkos mokymosi skirtumams mažinti.

4 pav. Mokymo lėšų ugdymo finansavimo poreikių skirtumams tarp mokyklų sumažinti paskirstymas 2023 m. Savivaldybės švietimo įstaigoms, tūkst. Eur³²



Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal ŠMSM ir Savivaldybės viešai teikiamus duomenis

Kai kurioms švietimo įstaigoms Savivaldybės administracijos Švietimo skyrius paskirstė³³ daugiau mokymo lėšų, nei pirminiame etape buvo apskaičiuota pagal mokymo lėšų apskaičiavimo metodiką: Pradinei mokyklai skirta daugiau kaip 11 kartų didesnė suma, Šventosios pagrindinei mokyklai skirta 61 proc. daugiau, lopšeliui-darželiui „Žilvinas“ – 60,5 proc., lopšeliui-darželiui „Nykštukas“ – 56,2 proc., lopšeliui-darželiui „Pasaka“ – 40,5 proc., „Baltijos“ pagrindinei mokyklai – 20,97 proc. didesnės sumos. Iš paskirstytų 158,85 tūkst. Eur darbo užmokesčiui skirta 138,13 tūkst. Eur arba 86,96 proc. nuo bendros išlaidų grupės sumos. Lėšos buvo paskirstytos vadovaujantis Tvarkos aprašo nuostatomis.

²⁹ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai: 2023-01-06 Nr. A1-24, 2023-01-25 Nr. A1-111; Mero potvarkiai: 2023-10-30 Nr. M1-390 ir M1-391.

³⁰ Švietimo pagalba – mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą. Švietimo pagalba: psichologinė, socialinė pedagoginė, specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba (Nacionalinė švietimo agentūra <https://www.nsa.smm.lt/>).

³¹ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimas Nr. T2-164 „Dėl Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija 2023-10-05), 4.5 p.

³² Švietimo įstaigos: lopšeliai-darželiai: 1 – „Ąžuoliukas“, 2 – „Sigutė“, 3 – „Žilvinas“, 4 – „Gintarėlis“, 5 – „Pasaka“, 6 – „Nykštukas“; 7 – Pradinė mokykla, 8 – Senoji gimnazija, 9 – „Baltijos“ pagrindinė mokykla, 10 – Šventosios pagrindinė mokykla, 11 – Vlado Jurgučio progimnazija, 12 – Sanatorinė mokykla.

³³ Palangos miesto savivaldybės mero potvarkiai: 2023-05-09 Nr. M1-43, 2023-08-09 Nr. M1-263, 2023-08-10 Nr. M1-267, 2023-12-04 Nr. M1-427, 2023-12-08 Nr. M1-434.

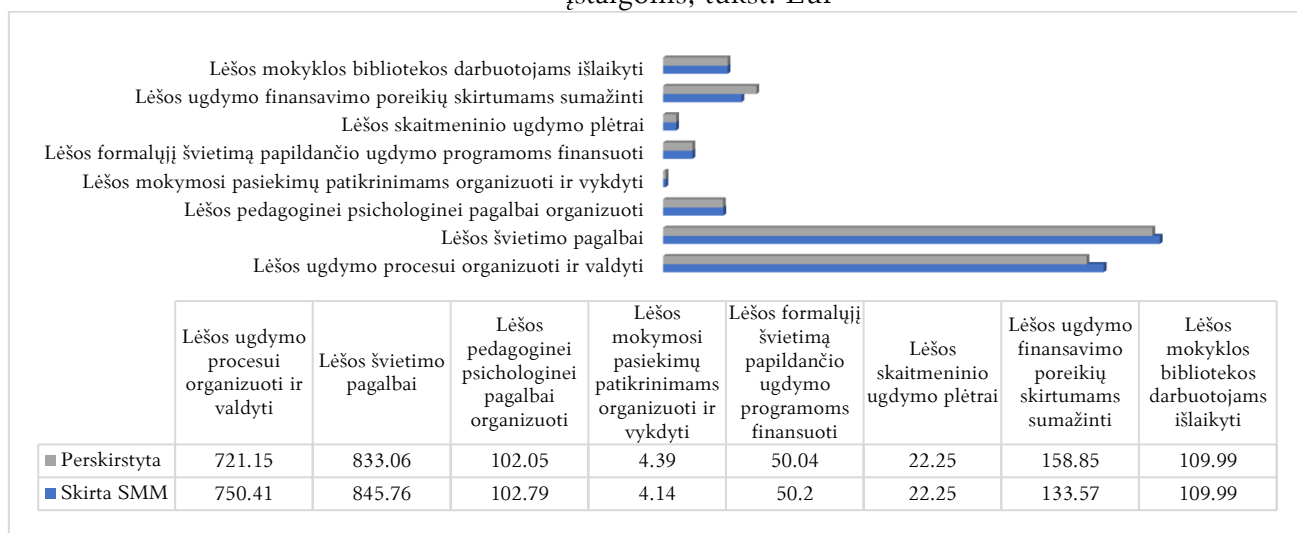
Lėšos pedagoginei psichologinei pagalbai organizuoti įstaigoms apskaičiuota suma visa apimtimi paskirta³⁴ Palangos švietimo pagalbos tarnybai. Lėšos formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoms finansuoti perskirstytos³⁵ Stasio Vainiūno meno mokyklai ir Moksleivių klubui. Tai atitinka Tvarkos aprašo³⁶ nuostatas, nors aprašo 4.4 p. teigiama, kad „<...> gautas lėšas naudoja mokytojų, dirbančių pagal šias programas, darbo užmokesčiui ir kitoms su darbo santykiais susijusioms išmokoms ir kompensacijoms mokėti, jų kvalifikacijai tobulinti, su šių programų įgyvendinimu susijusių prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms <...>“, lėšos mero potvarkiais skiriamos tik darbo užmokesčiui ir kitoms su darbo santykiais susijusioms išmokoms mokėti.

Lėšos mokymosi pasiekimų patikrinimams organizuoti ir vykdyti paskirtos³⁷ kaip numatyta Tvarkos aprašo 10 punkte – pagal poreikį, pasibaigus brandos egzaminų pagrindinei ir pakartotinei sesijai.

Lėšos skaitmeninio ugdymo plėtrai³⁸ ir mokyklų bibliotekų darbuotojams³⁹ išlaikyti įstaigoms perskirstytos ta pačia apimtimi, kaip buvo apskaičiuotos ir paskirtos⁴⁰.

Savivaldybei nustatytoms išlaidų grupėms mokymo lėšų 2023 metais buvo skirta⁴¹ 2019,1 tūkst. Eur, patikslintas planas⁴² – 2002,76 tūkst. Eur. Perskirstyta ugdymo įstaigoms 2002,76 tūkst. Eur (žr. 5 pav.).

5 pav. Mokymo lėšų pagal išlaidų grupes paskirstymas 2023 m. Savivaldybės švietimo įstaigoms, tūkst. Eur



Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal ŠMSM ir Savivaldybės viešai teikiamus duomenis

³⁴ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-01-09 įsakymas Nr. A1-42 „Dėl 2023 metų mokymo lėšų skyrimo Palangos švietimo pagalbos tarnybai“; mero 2023-10-30 potvarkis Nr. M1-392.

³⁵ Palangos miesto savivaldybės mero 2023-11-09 potvarkis Nr. M1-403 „Dėl 2023 m. mokymo lėšų, skirtų formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoms finansuoti, paskirstymo“.

³⁶ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimas Nr. T2-164 „Dėl Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija 2023-10-05) 4.2, 4.4, 7, 8 p.

³⁷ Palangos miesto savivaldybės mero 2023-08-23 potvarkis Nr. M1-281 „Dėl mokymo lėšų, skirtų mokymosi pasiekimų patikrinimams organizuoti ir vykdyti, paskirstymo“.

³⁸ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-01-09 įsakymas Nr. A1-41 „Dėl 2023 metų mokymo lėšų, skirtų skaitmeninio ugdymo plėtrai, paskirstymo“.

³⁹ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-01-30 įsakymas Nr. A1-130 „Dėl 2023 metų mokymo lėšų, skirtų bendrojo ugdymo mokyklų bibliotekų darbuotojams išlaikyti, paskirstymo“.

⁴⁰ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023-01-03 įsakymas Nr. V-6 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti 2023 metais paskirstymo pagal savivaldybes patvirtinimo“.

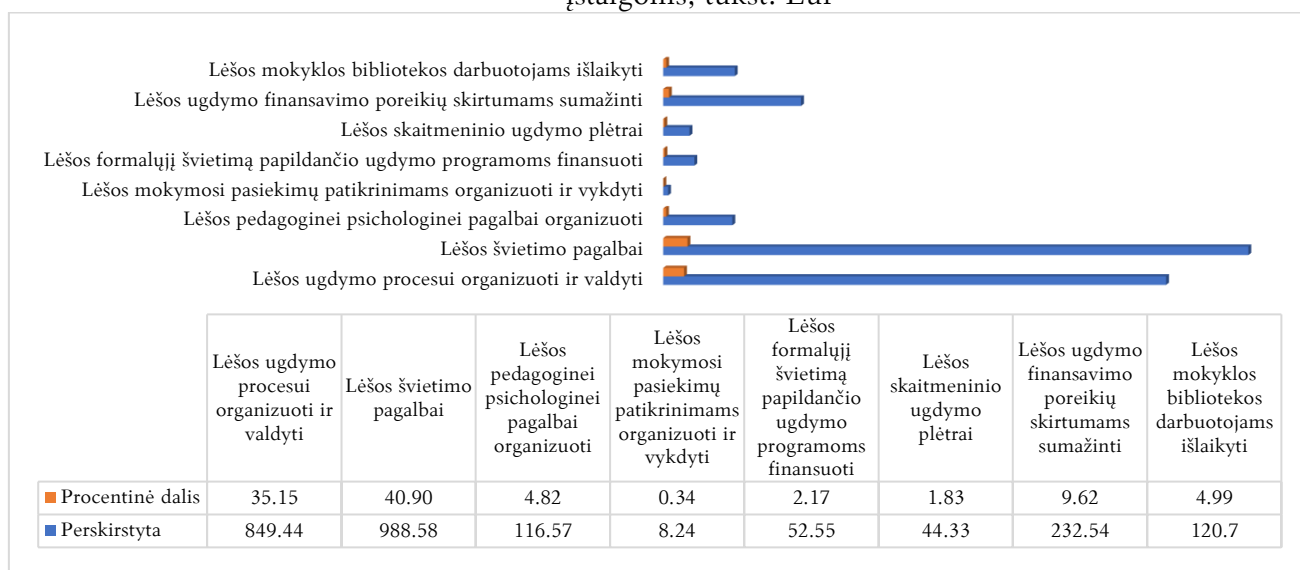
⁴¹ Ten pat.

⁴² Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023-10-27 įsakymas Nr. V-1423 „Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023-01-03 įsakymo Nr. V-6 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti 2023 metais paskirstymo pagal savivaldybes patvirtinimo“ pakeitimo“.

Savivaldybė lėšas skaitmeninio ugdymo plėtrai ir mokyklos bibliotekos darbuotojams išlaikyti perskirstė visa apimti – be pokyčio nuo pirminio paskyrimo. Lyginant su pirminiu lėšų apskaičiavimu ir skyrimu perskirstytos lėšos ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, švietimo pagalbai, pedagoginei psichologinei pagalbai, formalųjų švietimą papildančio ugdymo programoms finansuoti sumažėjo, o perskirstytos lėšos mokymosi pasiekimų patikrinimams organizuoti ir vykdyti, ugdymo finansavimo poreikių skirtumams tarp mokyklų sumažinti – padidėjo.

Savivaldybei nustatytoms išlaidų grupėms mokymo lėšų 2024 metams buvo skirta⁴³ 2685,89 tūkst. Eur, patikslintas planas⁴⁴ – 2416,79 tūkst. Eur. Perskirstyta 2416,79 tūkst. Eur (žr. 6 pav.).

6 pav. Mokymo lėšų pagal išlaidų grupes paskirstymas 2024 m. Savivaldybės švietimo įstaigoms, tūkst. Eur



Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal ŠMSM ir Savivaldybės viešai teikiamus duomenis

Didžiausią Savivaldybės perskirstytą mokymo lėšų dalį 2024 m. sudaro lėšos švietimo pagalbai 988,58 tūkst. Eur arba 40,9 proc., lyginant su visa paskirta suma. Lėšų švietimo pagalbai 2024 m. perskirstyta: Pradinei mokyklai 47,37 tūkst. Eur (apskaičiuota pagal metodiką ir paskirta pirminiu švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu 27,46 tūkst. Eur), Vlado Jurgučio progimnazijai perskirstyta 214,35 tūkst. Eur (apskaičiuota pagal metodiką ir paskirta pirminiu švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu 153,83 tūkst. Eur), Šventosios pagrindinei mokyklai – 105,84 tūkst. Eur (apskaičiuota pagal metodiką ir paskirta pirminiu ministro įsakymu 79,89 tūkst. Eur).

Ugdymo procesui organizuoti ir valdyti perskirstyta suma – 849,44 tūkst. Eur arba 35,15 proc. nuo paskirtos Savivaldybei sumos. Iš jų didžiausia dalis paskirta Šventosios pagrindinei mokyklai – 73,6 proc. daugiau, nei apskaičiuota ir paskirta ministro įsakymu (94,82 tūkst. Eur), Sanatorinei mokyklai – 57,1 proc. daugiau, nei apskaičiuota ir paskirta ministro įsakymu (69,2 tūkst. Eur).

Kitoms ugdymo įstaigoms Savivaldybės perskirstytos sumos nesiekia pradinės apskaičiuotos ir paskirtos pagal mokymo lėšų skaičiavimo metodiką sumos.

⁴³ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024-01-11 įsakymas Nr. V-25 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti 2024 metais paskirstymo pagal savivaldybes patvirtinimo“.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024-11-08 įsakymas Nr. V-1239 „Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024-01-11 įsakymo Nr. V-25 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti 2024 metais paskirstymo pagal savivaldybes patvirtinimo“ pakeitimo“.

Apibendrinant galima teigti, kad Savivaldybei skirta mokymo lėšų dalis ugdymo įstaigoms perskirstyta laikantis teisės aktų nuostatų, Tvarkos apraše nustatytų kriterijų ir dydžių.

2. MOKYKLOMS SKIRIAMŲ MOKYMO LĖŠŲ UGDYMO REIKMĖMS TENKINTI NAUDOJIMAS TURI TRŪKUMŲ EKONOMIŠKUMO IR REZULTATYVUMO POŽIŪRIU

2.1. Mokyklos ugdymo reikmėms tenkinti skirtas mokymo lėšas ne visais atvejais panaudojo tikslingai

Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašas reglamentuoja iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto skiriamų mokymo lėšų apskaičiavimą, paskirstymą ir panaudojimą valstybinių, savivaldybių ir nevalstybinių mokyklų, teikiančių ikimokyklinį, priešmokyklinį ir bendrąjį ugdymą, mokinių, kurie mokosi pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio arba vidurinio ugdymo programas, ugdymo reikmėms tenkinti⁴⁵. Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu⁴⁶ savivaldybėms skirtos mokymo lėšos, paskirstomos ugdymo įstaigoms vadovaujantis Tvarkos aprašo nustatyta tvarka, ugdymo reikmėms tenkinti. Ugdymo įstaigoms mokymo lėšos, apskaičiuotos pagal nustatytą Tvarkos apraše metodiką, skiriamos tiesiogiai ir jų panaudojimas reglamentuotas įstatymu:

-
- ugdymo planui (ugdomajai veiklai) įgyvendinti (darbo užmokesčiui pagal ugdymo planą mokėti, taip pat sumokėti už ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą, finansuojamą iš mokymo lėšų);
 - vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms (įsigyti ir nuomoti, įskaitant ir skaitmenines versijas);
 - mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui;
 - mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti;
 - informacinėms ir komunikacinėms technologijoms (IKT) diegti ir naudoti.
-

Audito procedūrų metu patikrinta 2023 ir 2024 metais ugdymo įstaigose patirtos detalios išlaidos, siekiant įsitikinti, kad mokymo lėšos panaudotos pagal paskirtį, t. y. ugdymo reikmėms tenkinti. Įstaigų duomenys analizuoti lyginant juos su metine Mokymo lėšų panaudojimo ataskaita⁴⁷.

2.1.1. Įstaigos ne visais atvejais laikosi Tvarkos aprašo nuostatų naudojant mokymo lėšas – netinkamai priskiriamos išlaidos pagal nustatytas mokymo lėšų panaudojimo grupes.

Už 2878,23 Eur įsigytos prekės, kurios nepriskirtinos vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms:

⁴⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-07-11 nutarimas Nr. 679 „Dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija nuo 2023-01-01 iki 2023-08-31) 1 p.

⁴⁶ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023-01-03 įsakymas Nr. V-6 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti 2023 metais paskirstymo pagal savivaldybės patvirtinimo“ (2023-10-28 redakcija); 2024-01-11 įsakymas Nr. V-25 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti 2024 metais paskirstymo pagal savivaldybės patvirtinimo“ (2024-11-09 redakcija).

⁴⁷ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-01-25 įsakymas Nr. V-55 „Dėl specialiųjų tikslinių dotacijų (išskyrus kapitalo investicijoms finansuoti) pervedimo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šių lėšų panaudojimą švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tvarkos aprašo patvirtinimo“.

- baldai, kuriuos įsigijo dvi švietimo įstaigos, viena už 1671,63 Eur, kita – 887,89 Eur;
- kanceliarinės prekės – 48,86 Eur;
- sėdmaišiai, 3 vnt. – 269,85 Eur.

Išvardintos išlaidos neatitinka švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu⁴⁸ nustatytų bendrųjų reikalavimų – „<...> tekstinė, vaizdinė, skaitmeninė ir interaktyvi medžiaga turi būti pritaikyta siekti dalyko bendrojoje programoje įvardytų tikslų ir uždavinių, ugdyti dalyko bendrojoje programoje apibrėžtas mokinių kompetencijas <...>“.

Už 2535,78 Eur įsigytos prekės ir paslaugos, nepriskirtinos mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui:

- transporto paslaugos – apmokėta kelionė į užsienį už 280,0 Eur, įsigyta prekių už 346,75 Eur;
- vienos ugdymo įstaigos Mokymo lėšų panaudojimo 2023 m. ataskaitoje išlaidų grupės suma 721,0 Eur, iš jų: už transporto paslaugas 250,0 Eur, kurioms pagrįsti nepateikta dokumentų, jog išlaidos gali būti priskiriamos šitai išlaidų grupei. Likusiai sumai, t. y. 471,0 Eur pagrįsti nebuvo pateikta jokių išlaidų dokumentų.
- edukacinis užsiėmimas tėvams 400,0 Eur. Teisės aktuose nėra numatytos galimybės mokymo lėšomis finansuoti veiklas, skirtas moksleivių tėvams.
- kanceliarinės prekės 238,03 Eur, sienos dekoravimas piešiniu 550,0 Eur.

Mokinių pažintinė veikla ir profesinis orientavimas reglamentuojami norminiais teisės aktais^{49, 50} bei Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimu⁵¹ patvirtintu tvarkos aprašu. Juose aptartas pažintinės veiklos tikslas: „<...> padėti suvokti savo tautos istorijos, kultūros, gamtos savitumą, puoselėti ir išlaikyti tautinę savimonę“ (5 p.), galimas lėšų naudojimas apmokėjimui už: „<...> mokinių dalyvavimą kitų švietimo teikėjų organizuojamose pažintinėse edukacinėse programose ir projektuose; bilietus į pažintinius objektus; mokinių ir juos lydinčių asmenų kelionės (transporto) į pažintinius objektus išlaidas; gido paslaugas“ (10 p.).

Toliau šiame skyriuje išvardintos išlaidos mokinių pažintinė veiklai ir profesiniam orientavimui negali būti priskiriamos mokymo lėšų panaudojimui.

Už 240,0 Eur įsigyta paslaugų, nepriskirtinų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijos tobulinimui:

- apmokėta 30,0 Eur už ūkio dalies vedėjo kvalifikacijos tobulinimą. Ūkio dalies vedėjo pareigybė nepriskiriama pareigybei, kurią atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu⁵²;
- apmokėta 210,0 Eur (bendra suma) už dalyvavimą dviejuose seminaruose „Darbo santykių ir darbo apmokėjimo aktualijos viešajame sektoriuje“.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-06-26 įsakymas Nr. V-755 „Dėl bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija nuo 2022-05-26; galiojo iki 2024-02-16), tvarkos aprašo 3.1 p.

⁴⁹ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007-10-02 įsakymas Nr. ISAK-1934 „Dėl mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (aktuali redakcija nuo 2011-01-23).

⁵⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022-08-24 nutarimas Nr. 847 „Dėl profesinio orientavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵¹ Palangos miesto savivaldybės 2019-09-27 sprendimas Nr. T2-206 „Dėl Palangos miesto savivaldybės mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui skirtų lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵² Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2003-10-09 įsakymo Nr. ISAK-1407 „Dėl pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąrašo patvirtinimo“ 2 p. (aktuali redakcija nuo 2023-07-01).

Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu⁵³ patvirtintuose pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo nuostatuose apibrėžtas tikslas „<...> tobulinti pedagoginių darbuotojų kompetencijas, įgyti kito mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos ir (ar) vadovavimo ir lyderystės kompetencijų, siekiant švietimo kokybės“. Dalyvavimas minėtuose seminaruose nesiejamas su ugdymo procesu.

Už 552,60 Eur įsigytos prekės ir paslaugos, nepriskirtinos išlaidoms informacinėms ir komunikacinėms technologijoms diegti ir naudoti:

- 145,20 Eur (kompiuterių techninė priežiūra ir administravimas), 127 Eur (internetu svetainės talpinimas ir priežiūros paslauga, SSL sertifikatas), 72,60 Eur (kompiuterių techninė priežiūra ir administravimas).
 - 90,0 Eur (spausdintuvo kasetė), 72,60 Eur (antivirusinė programa metams), 35,0 Eur (maitinimo blokas, laidas), 10,20 Eur (HDMI laidas).
-

Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašas⁵⁴ (toliau – Aprašas) nustato, jog „mokykloms skiriamos mokymo lėšos <...> ugdymo reikmėms tenkinti“, 14.5 p. vardinama ką galima įsigyti šioje išlaidų grupėje: „informacinėms ir komunikacinėms technologijoms (IKT) diegti ir naudoti (internetui diegti ir naudoti, duomenų bazėms, elektroniniams dienynams tvarkyti, IKT aptarnaujantiems darbuotojams už darbą mokėti ir kitoms išlaidoms, susijusioms su IKT)“. Išvardintos išlaidos nėra tiesiogiai susijusios su ugdymo reikmėmis.

2.1.2. Švietimo įstaigos nesilaiko Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše⁵⁵ nustatyto reikalavimo – ugdymo reikmėms tenkinti reikia skirti ne mažiau kaip 100 procentų apskaičiuotų lėšų. Nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. galiojančiame Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo 14¹ punkte numatyta, kad „<...> kiekvienai iš Aprašo 14.1–14.5 papunkčiuose nurodytai ugdymo reikmių tenkinti mokyklos turi skirti ne mažiau kaip 100 procentų lėšų, <...> o patenkinus tam tikros ugdymo reikmės finansavimo poreikius ir dėl objektyvių priežasčių <....> likus nepanaudotų lėšų, jos skiriamos kitoms Aprašo 14 punkte nurodytoms ugdymo reikmėms“.

Audito metu nustatyta, kad:

Vlado Jurgučio progimnazija

2023 metais lėšų pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui panaudota 53,13 proc., o lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti – 51,29 proc., lyginant su lėšomis, skirtomis sausio 1 d.

Įstaigos vadovo paaiškinimu⁵⁶ vykdytos „Kultūros paso veiklos“, į kurias kolegos ir partneriai atvykdavo nemokamai, o pedagogai kvalifikaciją tobulinti rinkosi nemokamus seminarus, taip pat dalyvavo Tūkstantmečio mokyklos programos seminaruose ir

⁵³ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007-03-29 įsakymas Nr. ISAK-556 „Dėl valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo nuostatų patvirtinimo“ (nauja redakcija nuo 2023-01-05).

⁵⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-07-11 nutarimo Nr. 679 „Dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija), tvarkos aprašo 14 p.

⁵⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-07-11 nutarimo Nr. 679 „Dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija nuo 2023-09-01 iki 2024-01-03), tvarkos aprašo 14¹ p.

⁵⁶ Vlado Jurgučio progimnazijos 2025-01-27 raštas Nr. (1.11.)-V5-26 „Dėl informacijos pateikimo“, Kontrolės ir audito tarnybos DVS registruotas 2025-01-27 Nr. (1.2E)K7-52.

mokymuose. Vadovo sprendimų dėl lėšų perskirstymo tarp mokymo lėšų išlaidų grupių nepateikta.

Lopšelis-darželis „Ąžuoliukas“

2023 metais lėšas informacinėms ir komunikacinėms technologijoms diegti ir naudoti panaudojo 63,3 proc., mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui – 77,3 proc., mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti – 104,2 proc., lyginant su lėšomis, skirtomis sausio 1 d.

Įstaigos vadovo paaiškinimu⁵⁷ vadovautasi anksčiau galiojusi Tvarkos aprašu, kuriame buvo numatyti kitokios lėšų panaudojimo procentinės dalys. Vadovo sprendimų dėl lėšų perskirstymo tarp mokymo lėšų išlaidų grupių nepateikta.

Lopšelis-darželis „Nykštukas“

2023 metais lėšas vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms panaudojo 58,08 proc., informacinėms ir komunikacinėms technologijoms diegti ir naudoti – 74,3 proc., lyginant su lėšomis, skirtomis ataskaitinio laikotarpio pradžioje. Paaiškinimo ir vadovo sprendimų dėl lėšų perskirstymo tarp mokymo lėšų išlaidų grupių nepateikta.

Lopšelis-darželis „Žilvinas“

2023 metais lėšas vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms panaudojo 79,48 proc., mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui – 78,48 proc., mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti – 78,35 proc. informacinėms ir komunikacinėms technologijoms diegti ir naudoti – 104,14 proc., lyginant su lėšomis, skirtomis sausio 1 d. Žodiniu įstaigos vyriausios buhalterės paaiškinimu, planuojant ir paskirstant metų biudžetą šių išlaidų grupių sumos mažinamos, jomis padidinant biudžeto išlaidų straipsnį Darbdavių socialinė parama (2.7.3.). Vadovo sprendimų dėl lėšų perskirstymo tarp mokymo lėšų išlaidų grupių nepateikta.

Audito metu nustatytas atvejis, kai švietimo įstaigai savivaldybės papildomai skirtos mokymo lėšos švietimo pagalbos paslaugai įsigyti tam tikslui panaudotos nepilna apimtimi.

Palangos miesto savivaldybės mero 2024-04-29 potvarkiu Nr. M1-241 įstaigai, pagal prašymą⁵⁸ švietimo pagalbai mokykloje teikti, skirta 3 600 Eur. Audito metu nustatyta, jog tikslinių išlaidų patirta už 1 800 Eur. Įstaigos vadovas paaiškino, jog likusi dalis panaudota mokymo priemonių įsigijimui ir pateiktos sąskaitos faktūros, tačiau vadovo sprendimų dėl lėšų skyrimo kitoms, nei planuota ugdymo reikmėms nepateikta.

Pažymime, kad Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo 18 p. nustatyta, jog už mokymo lėšų naudojimą pagal paskirtį atsako Palangos miesto savivaldybės švietimo įstaigų vadovai (asignavimų valdytojai).

Savivaldybės Tvarkos aprašo 19 p. apibrėžta, kad „už Tvarkos įgyvendinimą ir kontrolę atsakingas Palangos miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrius“, tačiau nei šiame Tvarkos apraše, nei atskiru teisės aktu nėra numatytas ir reglamentuotas Mokymo lėšų panaudojimo kontrolės ir atsiskaitymo mechanizmas.

⁵⁷ Lopšelio-darželio „Ąžuoliukas“ 2025-01-27 raštas Nr. V5-25 „Dėl paaiškinimo ir rekomendacijų įgyvendinimo plano pateikimo“, Kontrolės ir audito tarnybos DVS registruotas 2025-01-27 Nr. (1.2E)K7-58.

⁵⁸ Švietimo įstaigos dokumentų valdymo sistemoje registruotas 2024-04-04 Nr. SD-43 (žiūrėta 2025-01-15).

2.2. Mokyklos ugdymo reikmėms tenkinti prekės ir paslaugos įsigytos nesilaikant viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų

Audito metu patikrinti 2023 ir 2024 metais mokyklų ugdymo reikmėms tenkinti prekių ir paslaugų viešųjų pirkimų dokumentai. Siekiant įvertinti, ar jie vykdyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymo⁵⁹, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo⁶⁰ reikalavimus.

Įstaigos ne visais atvejais laikosi Viešųjų pirkimų įstatyme⁶¹ ir Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos apraše⁶² reglamentuotų sutarčių viešinimo procedūrų.

-
- **Vlado Jurgučio progimnazija** Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje⁶³ (toliau – CVP IS) nepaskelbė raštu sudarytos sutarties 2022-01-03 Nr. (4.26)-F8-1, per 2023 m. ir 2024 m. 3 (tris) sutartis paskelbė vėliau nei per 15 dienų. CVP IS nurodyta neteisinga sutarties 2023-09-29 Nr. (4.26)-F8-36 vertė. Per 2023 m. nepaskelbė 12 (dvylikos) žodžiu sudarytų sutarčių, 2024 m. – 9 (devynių) sutarčių.
 - **„Baltijos“ pagrindinė mokykla** nepaskelbė 3 (trijų) raštu sudarytų sutarčių; 2023 m. 4 (keturias) sutartis paskelbė vėliau nei per 15 dienų.
 - **Lopšeliai-darželiai „Ažuoliukas“ ir „Nykštukas“** 2023 m. po 1 (vieną) raštu sudarytą sutartį paskelbė vėliau nei per 15 dienų.
 - **Lopšelis-darželis „Nykštukas“** 2023 m. ir 2024 m. nepaskelbė po 1 (vieną) žodžiu sudarytą sutartį.
 - **Šventosios pagrindinė mokykla** vykdant pirkimus iš mokymo lėšų per 2023 m. atliko 54 (penkiasdešimt keturis) pirkimus, CVP IS paskelbė tik 3 (tris) sutartis, per 2024 m. iš 37 (trisdešimt septynių) pirkimų paskelbė 13 (trylika) sutarčių.
-

Perkančioji organizacija CVP IS priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybai pateikia visų per kalendorinius metus sudarytų pirkimo sutarčių ataskaitą per 30 dienų, pasibaigus ataskaitiniams kalendoriniams metams⁶⁴. Pagal Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašą⁶⁵ perkantysis subjektas rengia Kalendorinių metų ataskaitą pagal Atn-3 formą už visas per ataskaitinius kalendorinius metus sudarytas pirkimo sutartis.

Ne visais atvejais pirkimų žurnale registruojami visi per kalendorinius metus vykdyti viešieji pirkimai, dėl ko, negalima patvirtinti visų įstaigų kalendorinių metų pirkimų ataskaitose Atn-3 pateiktų duomenų teisingumo.

⁵⁹ Viešųjų pirkimų įstatymo 25 str. 2 d., 31, 82 str., 86 str. 9 d.

⁶⁰ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-08-28 įsakymu Nr. 1S-97 patvirtintas Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas.

⁶¹ Viešųjų pirkimų įstatymo 86 str. 9 d.

⁶² Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-19 įsakymu Nr. 1S-91 patvirtintas Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašas (aktuali redakcija nuo 2022-12-29), tvarkos aprašo 30 p. ir 30¹ p.

⁶³ Viešųjų pirkimų įstatymo 86 str. 9 d.

⁶⁴ Ten pat, 96 str. 2 d. 2 p.

⁶⁵ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-06 įsakymu Nr. 1S-80 patvirtinto Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašo 10 p.

- **Vlado Jurgučio progimnazijos** 2023 m. žurnale neužregistruota 13 (trylika) pirkimų, 2024 m. – 2 (du) pirkimai;
- **Šventosios pagrindinės mokykla** pirkimų žurnale, iš vykdytų 37 (trisdešimt septynių) pirkimų užregistruota tik 13 (trylika) pirkimų;
- **Lopšelio-darželio „Nykštukas“** pirkimų žurnalo duomenys nesutapo su Atn-3 ataskaitos už 2023 m. duomenimis: bendras pirkimų skaičius ir sutarčių vertė ataskaitoje neatitinka pirkimo žurnalo duomenų; ataskaitos VI skyriaus lentelėje duomenys nurodyti neteisingame stulpelyje. Netiksliai pildomas pirkimų žurnalas, 2024 m. neįtrauktas 1 (vienas) pirkimas.
- **„Baltijos“ pagrindinė mokykla** rengiant metinę ataskaitą (ATN-3) už 2023 m. įtraukė pirkimus, kurie buvo vykdomi per CPO, todėl ataskaitos duomenys atvaizduoti netiksliai.

Vlado Jurgučio progimnazija pažeidė iki 2024-01-01 galiojusią Viešųjų pirkimų įstatymo⁶⁶ nuostatą, kad atliekant pirkimą virš 5 000 Eur be PVM sutartis turi būti sudaroma raštu, nes 2023-10-01 vykdant vadovėlių pirkimą iš UAB „Edukaciniai turinio sprendimai“ už 7 969,20 Eur, nesudarė sutarties raštu.

Vadovaujantis Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos taisyklėmis⁶⁷ įstaigos pirkimo procedūras, nuo planavimo iki sutarties sudarymo, turi atlikti Pirkimų valdymo sistemoje⁶⁸ (toliau – VIPIS). Peržiūrėjus VIPIS duomenis nustatėme, kad iš 12 (dvylikos) įstaigų 2 (dvi)⁶⁹ – pirkimo procedūras sistemoje pradėjo vykdyti nuo 2023-05-01, 1 (viena)⁷⁰ – nuo 2023-08-01, 2 (dvi)⁷¹ – nuo 2023-09-01, 3 (trys)⁷² – nuo 2024-01-01. 4 (keturios)⁷³ įstaigos nesilaiko Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintų Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos taisyklių, nes neatlieka pirkimo procedūrų VIPIS.

2.3. Mokymo lėšos darbo užmokesčiui daugeliu atvejų panaudotos laikantis teisės aktų nuostatų

Pagal Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymą⁷⁴ (toliau – Darbo apmokėjimo įstatymas) biudžetinės įstaigos pareigybių skaičių ir pareigybių sąrašą nustato biudžetinės įstaigos vadovas, mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas).

⁶⁶ Viešųjų pirkimų įstatymo 86 str. 7 d. (suvestinė redakcija nuo 2023-01-01 iki 2023-12-31).

⁶⁷ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-11-10 įsakymu Nr. A1-1754 patvirtintos Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos taisyklės.

⁶⁸ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-11-10 įsakymu Nr. A1-1754 patvirtintų Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos taisyklių 3.4 p. Palangos miesto CPO naudojama programinė įranga, skirta pirkimų planavimui, vykdymui ir pirkimo sutarčių kontrolei elektroninėje erdvėje.

⁶⁹ Sanatorinė mokykla, lopšelis-darželis „Gintarėlis“.

⁷⁰ Lopšelis-darželis „Pasaka“.

⁷¹ Lopšelis-darželis „Sigutė“, lopšelis-darželis „Žilvinas“.

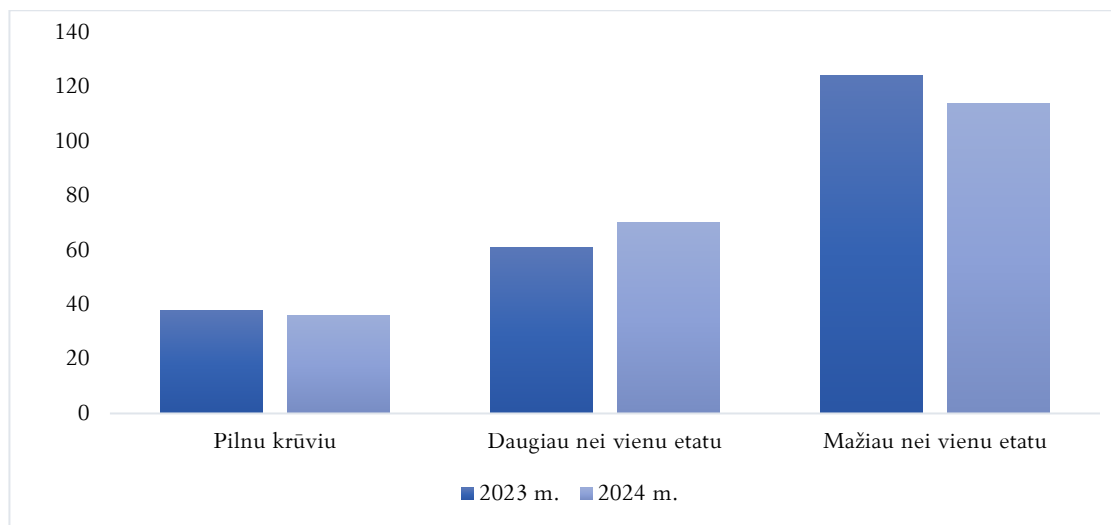
⁷² Lopšelis-darželis „Ažuoliukas“, Vlado Jurgučio progimnazija, Senoji gimnazija.

⁷³ „Baltijos“ pagrindinė mokykla, Šventosios pagrindinė mokykla, Pradinė mokykla, lopšelis-darželis „Nykštukas“.

⁷⁴ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 2017-01-17 Nr. XIII-198 (aktuali redakcija nuo 2024-01-01) 4 str. 1 – 2 d.

Daugiau nei vienu etatu dirbančių mokytojų didžioji dalis sudarė, pagal mokinių skaičių Palangos miesto didžiosiose ugdymo įstaigose⁷⁵.

7 pav. Mokyklų⁷⁶ duomenimis, mokytojų darbo krūvio pasiskirstymas



Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba

Savivaldybės taryba švietimo įstaigoms patvirtino darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo normas⁷⁷, įstaigose nustatytas pareigybių skaičius atitiko patvirtintas normas. Darbuotojų, kuriems už darbą mokama iš mokymo lėšų, darbo krūvio suvestinėse (toliau – Suvestinė) nurodytas pareigybių skaičius neviršijo įstaigų vadovų nustatyto pareigybių sąrašo ir skaičiaus.

Nustatyti neatitikimai:

- **Senoji gimnazija** nesilaikė Savivaldybės tarybos patvirtintų Palangos miesto savivaldybės švietimo įstaigų darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatytų normų, nes mokytojo padėjėjo pareigybei nustatė D lygį⁷⁸ ir skyrė minimalią mėnesinę algą (2024 m. – 924 Eur), t. y. 93,68 Eur mažiau nei nurodyta Darbo apmokėjimo įstatyme⁷⁹ C pareigybės minimalus pareiginės algos koeficientas, turėjo būti 0,57 (1017,68 Eur).
- **Šventosios pagrindinė mokykla** nesilaikė nustatyto Mokyklos darbuotojų pareigybių skaičiaus⁸⁰, 2023 – 2024 m. m. nustatytas 0,96 specialiojo pedagogo darbo krūvis, tačiau pagal Suvestinę specialiajam pedagogui skyrė 1,04 pareigybės, t. y. 0,08 didesnę darbo krūvį; 2024 – 2025 m. m. nustatytas 1,3⁸¹

⁷⁵ Palangos senoji gimnazija, Palangos Vlodo Jurgučio progimnazija, Palangos "Baltijos" pagrindinė mokykla.

⁷⁶ Palangos senoji gimnazija, Palangos Vlodo Jurgučio progimnazija, Palangos "Baltijos" pagrindinė mokykla, Šventosios pagrindinė mokykla, Palangos pradinė mokykla, Palangos sanatorinė mokykla.

⁷⁷ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2024-08-29 sprendimas Nr. T2-285 „Dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos 2019-01-31 sprendimo Nr. T2-12 „Dėl Palangos miesto savivaldybės švietimo įstaigų darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo normų patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁷⁸ Palangos senosios gimnazijos direktoriaus 2024-10-04 įsakymu Nr. 8P-73 patvirtintas Palangos senosios gimnazijos darbuotojų pareigybių skaičius 2024-2025 m. m., Palangos senosios gimnazijos direktoriaus 2023-10-09 įsakymu Nr. V1-127 patvirtintas Mokytojo padėjėjo pareigybės aprašymas, Darbo sutartis 2023-10-13 Nr. 845.

⁷⁹ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 2017-01-17 Nr. XIII-198 (aktuali redakcija nuo 2024-01-01) 1 priedas.

⁸⁰ Šventosios pagrindinės mokyklos direktoriaus 2023-10-04 įsakymu Nr. V1-32 patvirtintas Šventosios pagrindinės mokyklos darbuotojų pareigybių sąrašas ir skaičius 2023 – 2024 m. m.

⁸¹ Šventosios pagrindinės mokyklos direktoriaus 2024-10-10 įsakymu Nr. V1-43 patvirtintas Šventosios pagrindinės mokyklos darbuotojų pareigybių sąrašas ir skaičius 2024 – 2025 m. m.

specialiojo pedagogo darbo krūvis, pagal Suvestinę – skirta 1,33 pareigybės, t. y. 0,03 didesnis darbo krūvis.

Vadovaujantis Darbo apmokėjimo įstatymo 2 priedu nustatomi mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, švietimo pagalbos įstaigų vadovų, jų pavaduotojų ir skyrių vedėjų, kurių darbas laikomas pedagoginiu, pareiginės algos koeficientai. Koeficientai nustatomi atsižvelgiant į darbuotojų kvalifikacinę kategoriją, pedagoginio darbo stažo (metais), mokyklų vadovų pavaduotojų algos koeficientai priklauso nuo mokinių skaičiaus ir pedagoginio darbo stažo (metais). Įstaigose darbo užmokestis iš mokymo lėšų nustatytas tinkamiems darbuotojams, darbuotojams nustatyti pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai paskirti priedai, priemokos ir vienkartinės pinigines išmokos atitiko Įstatymo nuostatas, išskyrus:

„Baltijos“ pagrindinė mokykla nuo 2024-09-01 vienai mokytojai nustatė didesnę pareiginės algos koeficientą nei nurodyta Darbo apmokėjimo įstatyme, kitai mokytojai pagal direktoriaus įsakymą⁸² didinant pareiginės algos koeficientą 20 proc., dėl darbo su atnaujintomis programomis, neteisingai atliko paskaičiavimus, todėl nustatė per didelį pareiginės algos koeficientą.

Pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintą Palangos miesto savivaldybės bendrojo ugdymo, ikimokyklinio ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigų mokytojų ir Sporto centro trenerių darbo krūvių suvestinių rengimo, tvirtinimo ir kontrolės tvarkos aprašą⁸³, Suvestinės su priedamais dokumentais kasmet iki rugsėjo 15 d. ir iki sausio 2 d. pateikiamos Savivaldybės administracijos Švietimo skyriui. Švietimo skyriaus finansininko patikrintą Suvestinę derina Savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjas, tvirtina įstaigos (mokyklos) direktorius ir ją pateikia įstaigos (mokyklos) vyriausiajam buhalterui.

„Baltijos“ pagrindinėje mokykloje pedagoginiams darbuotojams atlyginimai išmokėti 2024-09-30, nesuderinus su Švietimo skyriaus vedėju. Suvestinė suderinta ir patikrinta 2024-10-04.

Apibendrinant galima teigti, kad mokymo lėšos darbo užmokesčiui daugeliu atveju panaudotos laikantis teisės aktų nuostatų, išskyrus aukščiau aprašytus atvejus.

3. MOKYKLOS ĮGYVENDINA ĮTRAUKŲJĮ UGDYMĄ, SUSIDURDAMOS SU IŠŠŪKIAIS

Lietuvos Respublikos Seimui priėmus⁸⁴ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 45¹ straipsniu įstatymą Nr. XIII-

⁸² "Baltijos" pagrindinės mokyklos direktoriaus 2024-09-02 įsakymas Nr. 101a P „Dėl mėnesinės pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimo“.

⁸³ Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-04-05 įsakymu Nr. A1-485 patvirtinto Palangos miesto savivaldybės bendrojo ugdymo, ikimokyklinio ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigų mokytojų ir Sporto centro trenerių darbo krūvių suvestinių rengimo, tvirtinimo ir kontrolės tvarkos aprašo 7 ir 13 p.

⁸⁴ Priimtas 2020 m birželio 30 d.

3268 (toliau – Pakeitimo ir papildymo įstatymas), Švietimo įstatyme buvo įtvirtintas⁸⁵ naujas švietimo sistemos įtraukties principas. Šis principas reiškia, kad švietimo sistema sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis, socialinėje, kultūrinėje ir (ar) kitose veiklose ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės.

3.1. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose sudaro 19,5 proc. visų mokinių

Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. pilna apimtimi įsigaliojus Pakeitimo ir papildymo įstatymo nuostatomis, visos Palangos miesto savivaldybės švietimo įstaigos, vykdančios ugdymą pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas, privalo įgyvendinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), ugdymą. Pagal 2024 m. rugsėjo mėn. duomenis, 2024–2025 m. m. Palangos miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 2139 mokiniai, iš jų 342 mokiniai turintys SUP, ikimokyklinio ugdymo mokyklose mokosi 828 vaikai, iš jų 236 – turintys SUP. Lentelėse pateiktas (žr. 3 ir 4 lenteles). mokinių pasiskirstymas pagal mokyklas, neįskaičiuojant vaikų, kurie turi nedidelių SUP ar kalbos komunikacijos sutrikimų (teikiama tik logopedo pagalba).

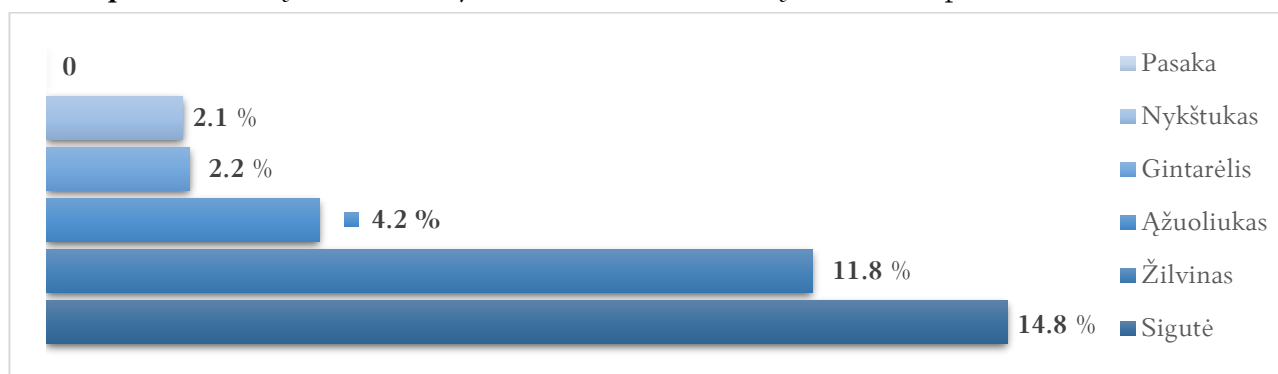
3 lentelė. Mokinių skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose

Lopšelio-darželio pavadinimas	Ažuoliukas	Gintarėlis	Nykštukas	Pasaka	Sigutė	Žilvinas	Iš viso
Bendras mokinių skaičius	95	184	190	136	54	169	828
Mokinių su vidutiniais, dideliais ir labai dideliais SUP skaičius	4	4	4	0	8	20	40

Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos švietimo skyriaus duomenis

Mokinių su SUP skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose sudaro 4,8 proc. nuo bendro mokinių skaičiaus. Pasiskirstymas pagal konkrečią ugdymo įstaigą pateiktas 8 pav.

8 pav. Mokinių su SUP santykis nuo bendro mokinių skaičiaus lopšeliuose-darželiuose



Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba

Daugiausiai, t. y. 20 mokinių su SUP mokėsi lopšelyje-darželyje „Žilvinas“, tačiau santykinai daugiausiai mokinių su SUP mokėsi lopšelyje-darželyje „Sigutė“ – 14,8 proc. arba 8 mokiniai iš 54.

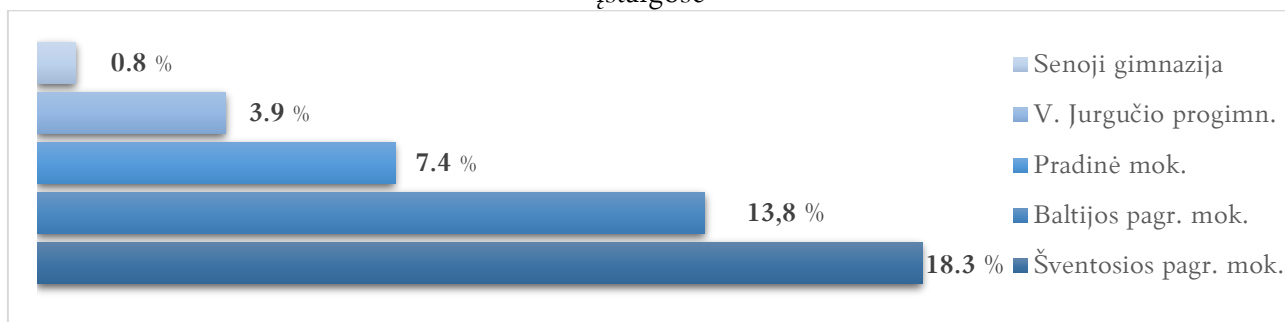
⁸⁵ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 5 str. 5 p.

4 lentelė. Mokinių skaičius pradinio ir pagrindinio ugdymo įstaigose

Mokyklos pavadinimas	„Baltijos“ pagrindinė mokykla	Vlado Jurgučio progimnazija	Senoji gimnazija	Šventosios pagrindinė mokykla	Pradinė mokykla	Iš viso
Bendras mokinių skaičius	659	639	604	142	95	2139
Mokinių su vidutiniais, dideliais ir labai dideliais SUP skaičius	91	25	5	26	7	154

Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos švietimo skyriaus duomenis

Mokinių su SUP skaičius pradinio ir pagrindinio ugdymo įstaigose sudaro 7,2 proc. nuo bendro mokinių skaičiaus. Pasiskirstymas pagal konkrečią ugdymo įstaigą pateiktas 9 pav.

9 pav. Mokinių su SUP santykis nuo bendro mokinių skaičiaus pradinio ir pagrindinio ugdymo įstaigose

Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba

Palangos „Baltijos“ pagrindinėje mokykloje mokėsi daugiausiai, t. y. 91 mokinys su SUP. Santykinai daugiausiai mokinių su SUP mokėsi Šventosios pagrindinėje mokykloje – 18,3 proc. arba 26 mokiniai iš 142.

Mokyklose besimokančių mokinių su SUP skaičius yra nuolat kintantis, priklausomai nuo atliekamo pirminio ugdymosi poreikių vertinimo, specialiųjų ugdymosi poreikių pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais vertinimo rezultatų ir poreikio pritaikyti ugdymą ir (ar) skirti specialiąją pedagoginę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pagalbą (toliau – švietimo pagalbą).

3.2. Mokyklos atsakingai ruošėsi įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui

Atliktos Savivaldybės mokyklų⁸⁶ apklausos rezultatai rodo, kad:

- Mokyklos strategiškai planuoja įtraukiojo ugdymo įgyvendinimą, įtraukiojo ugdymo tikslus ir uždavinius įtraukiant į mokyklų strateginius ir metinius veiklos planus (žr. pateiktus pavyzdžius):

„Baltijos“ pagrindinė mokykla. Nuo 2001 m. sudarytos palankios sąlygos SUP mokinių asmenybės augimui bei žinių ir įgūdžių ugdymui mokykloje. Tada integracijos būdu, šiuo metu įtraukiojo ugdymo būdu sudaromos visos sąlygos ugdytis šiems

⁸⁶ „Baltijos“ pagrindinė mokykla, Vlado Jurgučio progimnazija, Senoji gimnazija, Šventosios pagrindinė mokykla, Pradinė mokykla, Palangos sanatorinė mokykla, lopšeliai-darželiai: „Ąžuoliukas“, „Gintarėlis“, „Nykštukas“, „Pasaka“, „Sigutė“, „Žilvinas“.

mokiniam. Įtraukiojo ugdymo politika atspindi trejų metų (2024 – 2026) Mokyklos strateginiame veiklos plane, metiniame veiklos plane.

Vlado Jurgučio progimnazija. Įtraukiojo ugdymo politika patvirtinta direktoriaus įsakymu. Politikoje numatytos įtraukiojo ugdymo kryptys, progimnazijos veiklos įsivertinimas individualios pagalbos mokiniams teikimo srityje. Atlikus įsivertinimą bus suformuotos išvados ir rekomendacijos mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams. Numatyta tęsti socialinio emocinio ugdymo programas „Antras žingsnis“, „Paauglystės kryžkelės“, atnaujintas pedagogų kvalifikacijos tobulinimo planas, parengtas įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo veiksmų planas, patvirtinti prevencinių priemonių taikymo aprašai, atnaujintos darbo tvarkos ir mokinio elgesio taisyklės.

Lopšelis-darželis „Žilvinas“. Įtraukiojo, o tiksliau darbui su SUP vaikais, priemonės yra numatytos metiniuose veiklos planuose. Darbas su SUP vaikais, jų įtrauktis – viena iš pagrindinių mokyklos veiklos prioritetų jau nuo 1994 m. Sukaupta nemaža įtraukiojo ugdymo patirtis, kurią mokyklos vadovai ir pedagogai skleidžia įvairiuose metodiniuose renginiuose mieste ir respublikoje: 2022 m. gruodžio 8 d. organizuota respublikinė metodinė diena „Palangos lopšelio-darželio „Žilvinas“ bendruomenės atradimai ir sėkmės ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių vaikus“, 2023 m. gegužės 4 d. organizuotos edukacinės veiklos Druskininkų ir Lazdijų savivaldybių švietimo įstaigų vadovams, 2024 m. gegužės 7 ir 9 d. organizuotos apskrities stalo diskusijos įtraukties tema su Mažeikių rajono ir Klaipėdos miesto ikimokyklinių įstaigų direktorių pavaduotojais ugdymui ir kt. Atsižvelgiant į vyraujančias švietimo tendencijas, kylančius iššūkius, sunkumus, pedagogų ir kitų darbuotojų kompetencijas dirbti įtraukties sąlygomis, 2022 metais įtraukiajam ugdymui buvo skirtas ypatingas dėmesys: atliktas vidaus „giluminis“ auditas, siekiant išsiaiškinti mokykloje teikiamos specialiosios pedagoginės pagalbos stiprybes ir tobulintinas sritis. Metiniame veiklos plane 2022 m. numatytos priemonės pedagogų, pagalbos vaikui specialistų kompetencijų tobulinimui, gerosios patirties sklaidai, mokytojų padėjėjų mokymams ir aplinkos kūrimui; sukurta ir įgyvendinta prevencinė programa „Pažinkime vieni kitus ir būkime drauge“, kurios metu vaikams buvo sudarytos galimybės pažinti atskiras negalias ir ugdytis tolerantiškus tarpasmeninius santykius.

- Visų mokyklų mokytojai, vadovai, švietimo pagalbos specialistai per pastaruosius dvejus metus yra dalyvavę mokymuose/kvalifikacijos kėlimo programose, susijusiose su įtraukiojo ugdymo principų taikymu mokyklose, mokėsi kaip dirbti su SUP vaikais.
- Visose mokyklose sudarytos Vaiko gerovės komisijos, užtikrinančios pirminį mokinių (vaikų) ugdymosi poreikių vertinimą. Švietimo pagalbos tarnyba įvertina specialiuosius ugdymosi poreikius ir nustatyto jų lygį, teikia rekomendacijas ugdymui, skiria švietimo pagalbą ir (arba) ugdymo pritaikymą, teikia švietimo pagalbą mokiniams (vaikams). Mokyklose su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais) aptariami ugdymo organizavimo ypatumai, pagalbos poreikis ir priimami sprendimai dėl kartu su mokiniais sudaromų jų galioms ir mokymosi poreikiams pritaikytų ugdymosi planų, individualių ugdymo planų. Sudaromi individualūs pagalbos planai, kuriuose atsižvelgiama į individualius mokinių poreikius, specialiosios pagalbos teikimo, švietimo pagalbos specialistų poreikį, mokinių interesus, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius.
- Mokymosi aplinka mokyklose iš dalies yra pritaikyta įtraukiajam ugdymui vykdyti ir yra nuolat gerinama. Vlado Jurgučio progimnazija, „Baltijos“ pagrindinė mokykla ir Senoji gimnazija nurodė, kad mokyklos infrastruktūra (įėjimai, klasės, tualetai ir kt.) yra pritaikyta mokiniams su judėjimo negalia. Pradinė mokykla, Šventosios pagrindinė mokykla, lopšeliai-darželiai „Žilvinas“ ir „Sigutė“ nurodė, kad mokyklų infrastruktūra tik iš dalies pritaikyta judėjimo negalią turintiems mokiniams. Likusios mokyklos nurodė, kad infrastruktūra nėra pritaikyta mokiniams su judėjimo negalia.

- Dvi mokyklos (Vlado Jurgučio progimnazija ir lopšelis-darželis „Žilvinas“) nurodė, kad turi visą reikalingą mokymosi įrangą ir technologijas, mokinių su SUP ugdymui. Kitos mokyklos nurodė, kad turi tik dalį reikalingų ugdymo priemonių.
- Mokyklose nustatytas pakankamas švietimo pagalbą teikiančių specialistų pareigybių skaičius, tačiau ne visos pareigybės yra užimtos, trūksta specialistų (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Mokinių skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose

Pareigybės pavadinimas	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigos			Pradinio ir pagrindinio ugdymo įstaigos		
	Patvirtintų pareigybių skaičius	Užimtų pareigybių skaičius	Pareigybė užimta, proc.	Patvirtintų pareigybių skaičius	Užimtų pareigybių skaičius	Pareigybė užimta, proc.
Socialinis pedagogas	3,00	2,00	66,7	5,78	4,89	83,9
Psichologas	0,00*	0,00		5,78	4,00	69,2
* Psichologinę pagalbą lopšeliuose-darželiuose teikia Palangos švietimo pagalbos tarnybos psichologai arba perkamos paslaugos iš išorės						
Specialusis pedagogas	2,52	2,42	96,0	7,79	5,81	74,6
Logopedas	8,65	8,65	100,0	5,90	4,15	70,3
Tiflopedagogas	0,09	0,09	100,0			
Surdopedagogas				0,09	0,0	0,0
Mokinio padėjėjas	15,40	14,40	93,5	40,01	26,81	67,0
Judesio korekcijos specialistas	0,75	0,75	100,0	1,15	0,50	43,5

Šaltinis: Kontrolės ir audito tarnyba pagal ugdymo įstaigų duomenis

Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. visuose lopšeliuose-darželiuose įsteigtos socialinio pedagogo pareigybės (po 0,5 pareigybės), tačiau 2024 m. lapkričio mėn. duomenimis, lopšeliuose-darželiuose „Gintarėlis“ ir „Sigutė“ socialinio pedagogo pareigybė nebuvo užimta. „Baltijos“ pagrindinėje mokykloje užimta 1,25 socialinio pedagogo pareigybės iš 1,68, Senojoje gimnazijoje – 1,0 pareigybė iš 1,5.

Pradinio ir pagrindinio ugdymo mokyklose užimta 69,2 proc. psichologo pareigybių. Psichologo trūksta Vlado Jurgučio progimnazijoje, „Baltijos“ pagrindinėje mokykloje pareigybė užimta dalinai. Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. Palangos švietimo pagalbos tarnyboje įsteigtos 2 (dvi) papildomos psichologo pareigybės, kad būtų užtikrintas psichologinės pagalbos teikimas lopšeliuose-darželiuose.

Pradinio ir pagrindinio ugdymo mokyklose trūksta mokinio padėjėjų – užimta 67,0 proc. pareigybių, logopedų – užimta 70,3 proc., specialiųjų pedagogų – užimta 74,6 proc. pareigybių.

- Pagrindiniai mokyklų patiriami iššūkiai, siekiant užtikrinti tinkamas sąlygas, mokymo metodus ir pagalbos priemones, kad visi mokiniai (įskaitant SUP mokinius) galėtų mokytis kartu:

Kadangi SUP poreikių vaikai yra labai skirtingi, skirtingas sutrikimų spektras, neretai nepakanka žinių kaip padėti šiems vaikams įsitraukti į ugdymo procesą, nuraminti ištikus pykčio priepuoliui. Nerimą kelia vaikai, kuriems nustatytas elgesio ar (ir) emocijų sutrikimas. Taikant alternatyvius metodus ar priemones, koreguojant neigiamą elgesį, reikia atitinkamų visų suaugusiųjų, kurie dalyvauja ugdymosi procese, gebėjimų.

Šiuo metu labai reikia psichologo ir socialinio pedagogo pagalbos vaikams, tėvams (globėjams) ir mokytojams.

Dalis mokyklų patalpų nepritaikyta mokiniams su judėjimo negalia. Trūksta patalpų sensorinio kambario įrengimui.

Specialistų ir darbuotojų trūkumas, pedagogų kompetencijų darbui su SUP vaikais stoka, materialinės bazės ir aplinkos, pritaikytos vaikams su SUP, kūrimo finansavimas; per didelis vaikų skaičius grupėse.

Vieni iš svarbiausių iššūkių – suprasti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčio vaiko ypatumus, atpažinti jo poreikius, sėkmingai organizuoti darbą klasėje ir pasiekti norimų rezultatų, kai mokinių gebėjimai ir galimybės skiriasi ir kai klasėje mokosi 24 mokiniai. Patalpų, priemonių trūkumas.

Mokytojams vis dar trūksta metodikų, kaip dirbti su SUP turinčiais mokiniais. Reikalinga mokytojo asistento pareigybė kiekvienoje klasėje. Nuolat trūksta švietimo pagalbos specialistų. Tipinių projektų mokyklose patalpos nepritaikytos kokybiškam įtraukiamam ugdymui – klasės mažos, trūksta erdvės klasės zonavimui ugdant skirtingų poreikių mokinius (nusiramavimo/sensorikos zonai, mokinio padėjėjo individualiam darbui su mokiniu klasėje ir kt.).

Mokyklos, siekdamos užtikrinti tinkamas sąlygas, mokymo metodus ir pagalbos priemones, kad visi mokiniai (įskaitant SUP mokinius) galėtų mokytis kartu, susiduria su iššūkiais – pedagogų kompetencijos stoka darbui su SUP vaikais; švietimo pagalbos specialistų trūkumas; pritaikytų patalpų, ugdymo priemonių trūkumas ir kt.

3.3. Savivaldybėje įgyvendinamos Švietimo įstatymo nuostatos dėl įtraukties principo

Buvo vertinta⁸⁷, ar savivaldybėse yra laikomasi Pakeitimo ir papildymo įstatymo⁸⁸ nuostatų. Pagal minimo įstatymo 28 straipsnio 6 dalies nuostatas, Savivaldybė turi užtikrinti sistemingą ir nuoseklų įtraukties principo įgyvendinimą mokyklose. Pagal 34 straipsnio 2 dalies nuostatas, mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo prieinamumu valstybinėse ir savivaldybių mokyklose rūpinasi savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija⁸⁹.

Kitų teisės aktų, galiojančių nuo 2024 m. rugsėjo 1 dienos, nuostatos:

- Savivaldybės vykdomoji institucija turi užtikrinti kiekvienam savivaldybės teritorijoje gyvenančiam vaikui/mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo prieinamumą ir kokybę⁹⁰;

⁸⁷ Vyriausybės atstovų įstaigos Vyriausybės atstovo Klaipėdos ir Tauragės apskrityse 2024-09-11 raštas Nr. S4-96-(5.15E) „Dėl Švietimo įstatymo nuostatų (įtraukties) įgyvendinimo“.

⁸⁸ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 45¹ straipsniu įstatymas Nr. XIII-3268.

⁸⁹ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 5 straipsnio 2 dalis: „savivaldybės biudžetinės įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendina savivaldybės meras, išskyrus tas biudžetinės įstaigos savininko teisės ir pareigas, kurios yra priskirtos išimtinai ir paprastajai savivaldybės tarybos kompetencijai (jeigu paprastosios savivaldybės tarybos kompetencijos įgyvendinimo savivaldybės taryba nėra perdavusi savivaldybės merui).“

⁹⁰ Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011-09-30 įsakymo Nr. V-1795 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 punktu, 2 punktas.

- Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimą savivaldybių mokyklose organizuoja ir koordinuoja savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo⁹¹;
- Specialiosios pagalbos teikimą užtikrina mokyklos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija dalyvių susirinkimas (savininkas), organizuoja mokyklos vadovas, koordinuoja mokyklos vaiko gerovės komisija, mokyklos vadovo įgaliotas asmuo.⁹²

Savivaldybėje yra įgyvendinamos Švietimo įstatymo nuostatos, susijusios su įtraukiojo ugdymo vykdymu⁹³:

- Savivaldybės tarybos 2021 m. balandžio 1 d. sprendimu Nr. T2-81 „Dėl Palangos miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrojo plano patvirtinimo“ yra patvirtintas bendrojo ugdymo mokyklų tinklas, kuris sudaro sąlygas plėtoti geros kokybės privalomąjį ugdymą ir didina jo prieinamumą. Savivaldybė turi optimalų ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo programų teikėjų ir pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų tinklą, užtikrinanti asmenų ugdymąsi;
- Visoms mokykloms sudarytos sąlygos teikti logopedo, pedagoginę, specialiąją pedagoginę, socialinę pedagoginę, psichologinę ir kitas paslaugas;
- Mokiniai dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turintys didelių ir labai didelių SUP nuo 1999 m. ugdomi Palangos „Baltijos“ pagrindinės mokyklos specialiosiose (lavinamosiose) klasėse. 2021 m. rugsėjo 1 d. šioje mokykloje įsteigtas Specialiojo ugdymo skyrius, į kurį priimami ne tik Palangos miesto savivaldybės teritorijoje gyvenantys mokiniai, bet ir kitų, gretutinių savivaldybių mokiniai, kuriems yra reikalinga ypatinga pagalba. Šiame skyriuje dirba visi pagalbos specialistai, kurie tinklaveikos principu konsultuoja mokytojus, kurie kitose Palangos ugdymo įstaigose integruotai bendrojo ugdymo klasėse ugdo SUP vaikus;
- Palangos miesto savivaldybės visose bendrojo ugdymo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo mokyklose yra sudarytos sąlygos SUP vaikams ugdytis arčiausiai jų gyvenamosios vietos esančioje švietimo įstaigoje;
- Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. lopšelyje–darželyje „Žilvinas“ nebekomplektuojamos specialiojo ugdymo grupės ir ikimokyklinio amžiaus didelių ir labai didelių SUP turintys vaikai (20 vaikų, iš jų 7 turintys vidutinių ir 13 didelių ir labai didelių SUP) ugdomi integruotai;
- Bendrojo ugdymo mokyklose kuriamos ir tobulinamos esamos emociškai ir fiziškai saugios ugdymosi aplinkos. Keturiuose iš šešių bendrojo ugdymo mokyklų įrengti ir veikia liftai arba keltuvai, vykdoma dviejų mokyklų stadionų renovacija, kuriuose bus pritaikoma aplinka SUP mokiniams, įrengiamos specialiosios aikštelės ir specialieji lauko treniruokliai SUP mokiniams ir kt.;
- Savivaldybė kasmet remia mokyklas skirdama papildomai lėšų priemonių įsigijimui (įrengti sensoriniai kambariai arba nusiramino vietos, perkamos kitos būtinos priemonės). Edukacinės erdvės kuriamos pagal universalaus dizaino principus;
- „Baltijos“ pagrindinei mokyklai, kurioje ugdoma 28 proc. mokinių, turinčių SUP (bendrai su nedidelių SUP ar kalbos komunikacijos sutrikimų turinčiais vaikais), yra skiriamas itin didelis dėmesys, aprūpinant mokyklą specialiosiomis ugdymo priemonėmis. Šios mokyklos aplinka

⁹¹ Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo asmenims tvarkos aprašo, patvirtinto švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011-07-08 įsakymu Nr. V-1228 „Dėl specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašo patvirtinimo“, 6 punktas.

⁹² Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo, patvirtinto švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024-08-22 įsakymo Nr. V-898 „Dėl specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 punktu, 4 punktas.

⁹³ Palangos miesto savivaldybės 2024-09-25 raštas Nr. (4.26) D12-186 „Dėl Švietimo įstatymo nuostatų (įtraukties) įgyvendinimo Palangos miesto savivaldybėje“, pateiktas Vyriausybės atstovų įstaigai.

pritaikyta mokytis mokiniams, turintiems įvairių negalių: su judėjimo negalia mokiniams yra liftas, patekimui į mokyklą, salę, valgyklą įrengti nuvažiavimo takai; pirmo aukšto, kuriame įkurtos specialiosios klasės, tualetuose įrengti atlenkiami horizontalūs turėklai. Iš šio aukšto mokiniams su judėjimo negalia taip pat įrengtas nuvažiavimo takas į valgyklą; regos negalią turintiems mokiniams mokyklos viduje pirmieji ir paskutiniai laiptai pažymėti geltona spalva. 2023 m. pakeisti mokykliniai baldai: nauji mokykliniai suolai, spintelės dviejose pradinėse klasėse, kuriose mokosi SUP mokiniai, mokytojų stalai, garso izoliavimo sienelės specialiosiose klasėse. Naujais mokykliniais baldais atnaujintas specialiojo pedagogo kabinetas. Įrengtas sensorinis kambarys, judesio korekcijos specialisto kabinetas. Dauguma pradinių klasių, dalyko mokytojų kabinetai aprūpinti išmaniosiomis lentomis;

- „Baltijos“ pagrindinė mokykla dalyvauja projekte – darbas su autistiško spektro vaikais, kitų mokyklų pedagogai dalyvauja ilgalaikėse programose, skirtose įtraukiamam ugdymui;

- Savivaldybė įgyvendina „Tūkstantmečio mokyklų I“ programos pažangos planą, kuriame yra numatyti mokymai visų bendrojo ugdymo mokyklų mokytojams įtraukiojo ugdymo tema (40 ak. val.), taip pat mokytojai vyksta į stažuotes, kurių metu tobulina savo kompetencijas, dalijasi gerąja patirtimi ir idėjas įgyvendina savo mokyklose;

- Palangos švietimo pagalbos tarnybos iniciuotoje programoje „Švietimo pagalbos specialistų (spec. pedagogų ir logopedų) ūgtis siekiant vaiko gerovės ir pažangos“ dalyvauja visų švietimo įstaigų logopedai ir spec. pedagogai;

- Savivaldybėje nuo 2006 m. veikia Švietimo pagalbos tarnyba, kuri teikia ne tik specialiąją pagalbą mokiniams ir jų tėvams, bet ir koordinuoja Vaiko gerovės komisijos (mokyklų) veiklą. SUP mokiniams specialiąją pedagoginę ir kt. pagalbą teikia Palangos švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklose dirbantys mokiniui pagalbą teikiantys specialistai (logopedai, specialieji pedagogai, psichologai, socialiniai pedagogai, mokytojo padėjėjai ir kt.);

- Atnaujintos/modernizuotos 10 (iš 12) ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų;

- Savivaldybės strateginiame plane kasmet numatomos priemonės ir suplanuojamos lėšos modernizuoti ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklas, pritaikant jas negalią turintiems mokiniams. 2021–2024 m. įgyvendintos šios priemonės: renovuotas Palangos Vlado Jurgučio progimnazijos stadionas, Senosios gimnazijos vidinis kiemas, parengtas „Baltijos“ pagrindinės mokyklos vidinio kiemo, kuriame bus įrengtos erdvės ir SUP mokiniams, projektas; 2021 m. visos ikimokyklinio ugdymo mokyklų teritorijos aptvertos naujomis tvoromis, taip siekiant sudaryti saugias ugdymo (si) sąlygas visiems vaikams; 2023 m. Švietimo pagalbos tarnyba perkelta į naujas patalpas, kurios atitinka visus reikalavimus vertinant vaikų specialiuosius ugdymosi poreikius, t. y. pastate įrengtas liftas, aplinka pritaikyta SUP turintiems mokiniams. 2024–2026 metais bus atnaujinti lopšelio-darželio „Ąžuoliukas“ ir Pradinės mokyklos pastatai. „Baltijos“ pagrindinėje mokykloje, siekiant užtikrinti visos dienos mokyklos poreikius, bus atnaujintas vidinis kiemelis, jame bus įrengtos erdvės įvairių poreikių mokiniams;

- Įsigyta specialiųjų mokymo priemonių ir ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių, suorganizuoti mokymai mokytojams, mokytojų padėjėjams, švietimo pagalbos specialistams apie šių priemonių taikymą ugdymo procese (pvz.: sensoriniai žaislai, smėlio dėžės smėlio terapijai, metaforinės kortelės, metodinės priemonės garsams skirti, sakinių sudarymui, daugiafunkcinės metodinės priemonės, sukurtos ramybės zonos vaikams, autistiško spektro turintiems vaikams įrengta struktūruota fizinė aplinka ir kt.). Įgyvendinama ilgalaikė pedagogų kvalifikacijos programa „Įtraukusis ugdymas: kad svajonė taptų realybe“;

- Organizuoti mokymai bendrojo ugdymo mokyklų vadovams, pavaduotojams ugdymui, mokytojams apie įtraukųjį ugdymą, grindžiamą universalus dizaino principais, ir jo organizavimą kuriant bebarjerę ugdymo aplinką visiems mokiniams.

Pasirengimo etape, ruošiantis įgyvendinti Švietimo įstatymo nuostatas dėl įtraukiojo ugdymo, Savivaldybėje:

- Įgyvendinta ilgalaikė kvalifikacijos tobulinimo programa „Įtraukusis ugdymas: kad svajonė taptų realybe“, skirta ugdymo įstaigų vadovams ir mokytojams, trukmė 54 ak. val.
- Organizuota metodinė diena „Universalaus mokymosi dizaino taikymo patirtys“ kartu su Utenos miesto ir rajono ugdymo įstaigomis;
- Organizuoti Švietimo pagalbos tarnybos specialistų susitikimai su visų Palangos miesto ugdymo įstaigų Vaiko gerovės komisijų nariais, aptariant pasirengimą įtraukiajam ugdymui;
- Vykdyti seminarai mokytojams, Švietimo pagalbos tarnybos specialistų pranešimai tėvams Palangos lopšeliuose-darželiuose „Įtraukusis ugdymas – kas tai?“, „Pasirengimas mokyklai priešmokykliniame amžiuje. Specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimas – pagalba vaikui“;
- Įgyvendinta ilgalaikė kvalifikacijos tobulinimo programa „Įtraukiojo ugdymo aktualijos ikimokyklinio ugdymo įstaigoje“, trukmė 40 ak. val.;
- Organizuoti mokymai mokytojams, kaip bendrojo ugdymo mokyklose įgyvendinti atnaujintas bendrąsias ugdymo programas, sudarant sąlygas sėkmingam visų mokinių mokymuisi bendrosiose klasėse, įskaitant ir mokinius, turinčius didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių;
- Atliktas švietimo pagalbos specialistų papildomo poreikio Savivaldybėje įvertinimas. Atsižvelgus į poreikį ir pasiūlą, įsteigtos⁹⁴ papildomos švietimo pagalbos specialistų pareigybės mokyklose ir Švietimo pagalbos tarnyboje, siekiant, kad kiekvienas mokinyss gautų jam reikalingą pagalbą. Savivaldybės taryba iš biudžeto skiria lėšų pagalbos mokiniui specialistų pareigybių išlaikymui švietimo įstaigose ir Švietimo pagalbos tarnyboje. Kasmet, atsižvelgus į poreikį, steigiamos papildomos švietimo pagalbos specialistų pareigybės mokyklose, siekiant, kad kiekvienas mokinyss/vaikas gautų jam reikalingą pagalbą. 2024 m. ikimokyklinio ugdymo mokyklose įsteigtos specialiojo pedagogo ir socialinio pedagogo pareigybės. Ženkiai išaugo mokinio padėjėjo pareigybių skaičius.

Savivaldybėje vykdomas sistemingas ir nuoseklus įtraukties principo įgyvendinimo proceso koordinavimas, siekiant užtikrinti kiekvienam Savivaldybės teritorijoje gyvenančiam vaikui/mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo prieinamumą ir kokybę.

Visos Palangos miesto savivaldybės švietimo įstaigos, vykdančios ugdymą pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas, įgyvendina mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą. Mokyklos stengiasi sudaryti sąlygas kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis. Pagrindiniai mokyklų patiriami iššūkiai – pedagogų kompetencijos stoka darbui su specialiųjų poreikių turinčiais vaikais; švietimo pagalbos specialistų trūkumas; pritaiktų patalpų, ugdymo priemonių trūkumas.

Atsižvelgdami į tai kas išdėstyta, teikiame rekomendacijas Palangos miesto savivaldybės administracijai, kurios išdėstytos skyriuje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“. Įstaigoms teikėme rekomendacijas audito metu, informacija apie tai pateikta ataskaitos 1-ame priede.

⁹⁴ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2019-01-31 sprendimas Nr. T2-12 „Dėl Palangos miesto savivaldybės švietimo įstaigų darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo normų patvirtinimo“ (su visais pakeitimais); 2024-08-29 sprendimas Nr. T2-288 „Dėl Palangos švietimo pagalbos tarnybos darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo normų patvirtinimo“.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. nr.	Rekomendacija	Priemonės, (veiksmai, būdai) rekomendacijai įgyvendinti	Už rekomendacijos vykdymo kontrolę atsakingas skyrius	Rekomendacijos įgyvendinimo data
1.	Siekiant užtikrinti mokytojų pasirengimą ir motyvaciją ugdyti specialiuosius ugdymosi poreikius turinčius mokinius, organizuoti mokytojų kompetencijų stiprinimą per ilgalaikes kvalifikacijos tobulinimo programas.	Bus įgyvendintos 2 ilgalaikės kvalifikacijos tobulinimo programos, skirtos pedagogų kompetencijų darbui su SUP vaikais stiprinimui: „Įtraukiojo ugdymo kelias: kaip mokyti visus? (70 ak. val., dalyviai – bendrojo ugdymo mokyklų mokytojai). „Vaikų, turinčių raidos, emocijų, elgesio ir kitų sutrikimų identifikavimas, ugdymo metodų pritaikymas ir elgesio valdymo strategijos“ (40 ak. val., dalyviai – visų Palangos švietimo įstaigų po 2 pedagogus). „Vaikų pažinimas ir efektyvi pagalba. Probleminių situacijų valdymas mokykloje“ (40 ak. val., dalyviai – bendrojo ugdymo mokyklų ir neformaliojo švietimo mokyklų mokytojai). „Universalaus dizaino mokymuisi taikymas ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme“ (40 ak. val., dalyviai – visų ikimokyklinio ugdymo įstaigų pedagogai). „Socialinių pedagogų kompetencijų stiprinimas kuriant įtraukią ir saugią aplinką ugdymo įstaigose“ (40 ak. val., dalyviai socialiniai pedagogai). „Kompleksinis požiūris į ugdymą: efektyvūs sprendimai ir metodai susiduriant su elgesio iššūkiais“ (40 ak. val., dalyviai – Sanatorinės mokyklos pedagogai). „Formalųjį švietimą papildančio ugdymo (FŠPU) programų atitiktis bendrojo ugdymo kompetencijoms įtraukties kontekste“ (40 ak. val., dalyviai – St. Vainiūno meno mokyklos mokytojai). Planuojama, kad visi mokinio padėjėjai išklaitys 8–16 val. mokymus dėl darbo su specialiuųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais.	Palangos miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrius (programų įgyvendinimą organizuoja Palangos švietimo pagalbos tarnyba).	Iki 2025-12-31

2.	Siekiant sudaryti tinkamą aplinką kiekvieno vaiko ugdymui (si), savo galių ir gebėjimų plėtojimui, užtikrinti ugdymo (si) prieinamumą ir kokybę Savivaldybėje, stiprinant švietimo pagalbos teikimą.	1. Visiems vaikams, kuriems reikalinga švietimo pagalbos specialistų pagalba, bus užtikrintas specialistų etatų skaičiaus skyrimas mokykloms. 2. Šventosios pagrindinėje mokykloje bus įrengtas sensorinis kambarys (fizinė erdvė), kurį planuojama užbaigti įrengti (aprūpinti reikiamomis priemonėmis) iki 2026 metų pabaigos. 3. Palangos lopšelyje-darželyje „Nykštukas“ bus įrengta sensorinė atsipalaidavimo erdvė ir aprūpinta visomis reikiamomis priemonėmis.	1. Palangos miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrius. 2. Palangos miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrius ir Palangos Šventosios pagrindinė mokykla. 3. Palangos miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrius ir Palangos lopšelis-darželis „Nykštukas“.	1. Iki 2025-10-01 2. Šventosios pagrindinėje mokykloje iki 2026-12-31 bus įrengtas sensorinis kambarys. 3. ir Palangos lopšelyje -darželyje „Nykštukas“ iki 2025-12-31 bus įrengta sensorinė erdvė.
3.	Siekiant mokymo lėšų naudojimo efektyvumo ir rezultatyvumo, užtikrinti reikiamą lėšų naudojimo ir atsiskaitymo už jas kontrolę.	Pasibaigus finansiniams metams iki kitų metų kovo 10 d. mokykloms teikiant ataskaitas už praėjusių metų mokymo lėšų panaudojimą bus prašoma įstaigų kartu pateikti detalizuotas ataskaitas apie lėšų panaudojimą atskiroms ugdymo reikmėms. Įstaigos turės pateikti įsigytų prekių/priemonių/paslaugų sąrašus pagal atskiras ugdymo reikmes. Siekiant užtikrinti lėšų naudojimo efektyvumą bus vykdoma priežiūra ar įstaigos skirtas lėšas naudoja laikantis lėšų skyrimo paskirties, ar prekės/priemonės/paslaugos įsigytos vadovaujantis LR švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintais nuostatais, aprašais, rekomendacijomis ir pan.	Palangos miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrius	Pasibaigus finansiniams metams iki 2026-03-31 pasirinktinai vieną, kurią nors ugdymo reikmę.

Priemonės ir rekomendacijų įgyvendinimo terminus pateikė Palangos miesto savivaldybės administracija. Rekomendacijų įgyvendinimo data sutampa su data, kai audituojama įstaiga privalo informuoti Kontrolės ir audito tarnybą apie rekomendacijų įgyvendinimą.

Už rekomendacijų vykdymą ir Palangos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais atsakingas Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorius.

Savivaldybės kontrolierė



Kristina Vaitilavičė

Subjektams teiktos rekomendacijos

Eil. nr.	Rekomendacija
2025-01-23 raštas Nr. K6-4, Palangos „Baltijos“ pagrindinei mokyklai	
1.	Nustatyti priemones, užtikrinančias įstaigoje vykdomų viešųjų pirkimų procedūrų atitiktį teisės aktams
2.	Spręsti klausimą dėl įstaigos viešųjų pirkimų procedūrų atlikimo Pirkimų valdymo sistemoje VIPIS.
3.	Nustatyti priemones, užtikrinančias pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo, apskaičiavimo ir išmokėjimo atitiktį teisės aktams.
4.	Spręsti klausimą dėl pradinių klasių mokytojai neteisingai nustatyto koeficiento.
5.	Darbuotojui, kuriam klaidingai paskaičiuotas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas, grąžinti priskaičiuotą mažesnę darbo užmokestį.
6.	Aktualizuoti įstaigos bendrojo ugdymo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašą pagal galiojančius norminius teisės aktus.
2025-01-23 raštas Nr. K6-5, Palangos Šventosios pagrindinei mokyklai	
7.	Nustatyti priemones, užtikrinančias viešųjų pirkimų procedūrų, vykdomų įstaigoje, atitiktį teisės aktams.
8.	Spręsti klausimą dėl įstaigos viešųjų pirkimų procedūrų atlikimo Pirkimų valdymo sistemoje VIPS.
9.	Nustatyti kontrolės procedūras, kurios nustatant pareigybės krūvį, užtikrintų atitiktį kitiems teisės aktams.
10.	Mokymo lėšų išlaidas atitinkamoms išlaidoms grupėms priskirti laikantis teisės aktų nuostatų
11.	Aktualizuoti įstaigos bendrojo ugdymo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašą pagal galiojančius norminius teisės aktus.
12.	Aktualizuoti įstaigos kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašą pagal galiojančius norminius teisės aktus.
2025-01-23 raštas Nr. K6-6, Palangos Vlodo Jurgučio progimnazijai	
13.	Nustatyti priemones, užtikrinančias viešųjų pirkimų procedūrų, vykdomų įstaigoje, atitiktį teisės aktams.
2025-01-23 raštas Nr. K6-7, Palangos lopšeliui-darželiui „Nyktukas“	
14.	Nustatyti priemones, užtikrinančias įstaigoje vykdomų viešųjų pirkimų procedūrų atitiktį teisės aktams.
15.	Sukurti vidaus kontrolės procedūras, kurios garantuotų mokymo lėšų analitinės apskaitos atsekamumą.
16.	Mokymo lėšas apskaityti vadovaujantis teisės aktais ir tinkamai atskleisti panaudojimo ataskaitoje.
17.	Patvirtinti įstaigoje vadovėlių ir mokymo priemonių įsigijimo, priėmimo, apskaitos, saugojimo ir išdavimo mokiniams tvarką.
18.	Aktualizuoti įstaigos kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašą pagal šiuo metu galiojančius norminius teisės aktus.
2025-01-23 raštas Nr. K6-8, Palangos lopšeliui-darželiui „Pasaka“	
19.	Sukurti vidaus kontrolės procedūras, kurios garantuotų mokymo lėšų analitinės apskaitos atsekamumą.

20.	Mokymo lėšas apskaityti vadovaujantis teisės aktais ir tinkamai atskleisti panaudojimo ataskaitoje.
21.	Patvirtinti įstaigoje vadovėlių ir mokymo priemonių įsigijimo, priėmimo, apskaitos, saugojimo ir išdavimo mokiniams tvarką.
22.	Aktualizuoti įstaigos kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašą pagal šiuo metu galiojančius norminius teisės aktus.
2025-01-23 raštas Nr. K6-9, Palangos pradiniai mokyklai	
23.	Spręsti klausimą dėl įstaigos viešųjų pirkimų procedūrų atlikimo Pirkimų valdymo sistemoje VIPS.
24.	Aktualizuoti įstaigos kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašą pagal galiojančius norminius teisės aktus.
2025-01-23 raštas Nr. K6-10, Palangos senajai gimnazijai	
25.	Nustatyti kontrolės procedūras, kurios nustatant pareigybės lygį, užtikrintų atitiktį teisės aktams.
26.	Spręsti klausimą dėl darbuotojui nustatyto ir išmokėto per mažo darbo užmokesčio atstatymo.
27.	Aktualizuoti įstaigos bendrojo ugdymo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašą pagal galiojančius norminius teisės aktus.
28.	Mokymo lėšų išlaidas atitinkamoms išlaidų grupėms priskirti laikantis teisės aktų nuostatų.
2025-01-23 raštas Nr. K6-11, Palangos lopšeliui-darželiui „Sigutė“	
29.	Mokymo lėšų išlaidas atitinkamoms išlaidoms grupėms priskirti laikantis teisės aktų nuostatų.
30.	Patvirtinti įstaigoje vadovėlių ir mokymo priemonių įsigijimo, priėmimo, apskaitos, saugojimo ir išdavimo mokiniams tvarką.
2025-01-23 raštas Nr. K6-12, Palangos lopšeliui-darželiui „Ąžuoliukas“	
31.	Nustatyti priemones, užtikrinančias įstaigoje vykdomų viešųjų pirkimų procedūrų atitiktį teisės aktams.
32.	Mokymo lėšas naudoti pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus.
33.	Aktualizuoti įstaigos kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašą pagal šiuo metu galiojančius norminius teisės aktus.
34.	Nustatyti įstaigoje vadovėlių ir mokymo priemonių įsigijimo, priėmimo, apskaitos, saugojimo ir išdavimo mokiniams tvarką.

Santrumpos ir sąvokos

Audito ataskaitoje naudojamos santrumpos ir sąvokos:

Administracijos direktorius – Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorius.

Bendrasis ugdymas – pradinis ugdymas, pagrindinis ugdymas, vidurinis ugdymas.

CVP IS – Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema

Įtraukusis ugdymas – ugdymo modelis, kuriuo remiantis visi mokiniai, nepaisant jų gebėjimų, yra įtraukiami į arčiausiai gyvenamosios vietos esančias, amžių atitinkančias bendrojo ugdymo klases ir veiklas, kad gautų kokybišką ugdymą, reikalingą pagalbą, leidžiančią jiems sėkmingai mokytis klasėje ir atskleisti savo galias.

Karjeros specialistas – asmuo, teikiantis profesinio informavimo ir konsultavimo, ugdymo karjerai paslaugas.

Kvalifikacija – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, reikalingų tam tikrai veiklai, visuma.

LR – Lietuvos Respublika.

Mokyklos ūkio lėšos – netiesiogiai su švietimo procesu susijusios lėšos mokyklos ūkiui valdyti ir naudoti, mokiniams vežioti ir kitoms ūkio išlaidoms skiriamos lėšos.

Mokymo lėšos – tiesiogiai švietimo procesui būtinos lėšos: darbo užmokesčiui pagal ugdymo planą, mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, vadovėliams ir kitoms, įskaitant virtualiąsias, mokymo priemones, taip pat ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, mokyklos bibliotekai, psichologinei, specialiajai pedagoginei, specialiajai ir socialinei pedagoginei pagalbai, profesiniam orientavimui, mokyklų vykdomai sveikatos stiprinimo veiklai ir kitoms ugdymo reikmėms skiriamos lėšos.

Pažintinė veikla – viena iš neformaliojo vaikų švietimo formų, skirta skatinti vaikų ir jaunimo tautinį, pilietinį ir kultūrinį ugdymą.

Pažintinis objektas – turintis sociokultūrinę ar meninę vertę objektas.

Profesinis orientavimas švietimo sistemoje vykdomas teikiant asmenims ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo paslaugas.

Savivaldybė – Palangos miesto savivaldybė.

Savivaldybės mokykla – mokykla, kurios savininkė arba viena iš dalininkų yra savivaldybė (kai valstybė nedalyvauja dalininkės teisėmis).

Specialieji ugdymosi poreikiai – pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių.

ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Švietimo įstaiga – mokykla arba švietimo pagalbos įstaiga.

Švietimo pagalba – mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą.

ŠVIS – Švietimo valdymo informacinė sistema.

Tarnyba – Palangos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

VIPIS – viešųjų pirkimų sistema.

Virtualioji mokymo(si) priemonė – mokymo(si) programinė įranga ar kita informacinių technologijų pagrindu sukurta ne fizinė mokymo(si) priemonė.

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti mokymo lėšų paskirstymą ir panaudojimą Palangos miesto savivaldybėje.

Audito atlikimo pagrindas – Palangos miesto savivaldybės kontrolieriaus 2024 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. K1-6 „Dėl veiklos audito“.

Audituojami subjektai:

Įstaigos pavadinimas	Kodas
Palangos miesto savivaldybės administracija	125196077
Palangos senoji gimnazija	190274564
Palangos Vlodo Jurgučio progimnazija	290274750
Palangos „Baltijos“ pagrindinė mokykla	190274945
Palangos Šventosios pagrindinė mokykla	190275132
Palangos pradinė mokykla	190275328
Palangos sanatorinė mokykla	195173882
Palangos lopšelis-darželis „Ažuoliukas“	190273277
Palangos lopšelis-darželis „Gintarėlis“	190274379
Palangos lopšelis-darželis „Nykštukas“	290273310
Palangos lopšelis-darželis „Pasaka“	190275285
Palangos lopšelis-darželis „Sigutė“	190273996
Palangos lopšelis-darželis „Žilvinas“	190274183
Palangos moksleivių klubas	190275851
Palangos Stasio Vainiūno meno mokykla	190275470
Palangos švietimo pagalbos tarnyba	300501605

Audito objektas – mokymo lėšų paskirstymas, panaudojimas ir sąlygų įtraukiajam ugdymui sudarymas.

Audituojamas laikotarpis – 2023–2024 metai.

Auditas atliktas vadovaujantis tarptautiniais aukščiausiųjų audito institucijų standartais⁹⁵.

Darėme prielaidą, kad visi vertinimui pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus. Ataskaitoje pateikiame tik audito metu nustatytus dalykus.

⁹⁵ „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: 3000-asis TAAIS.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Audito kriterijai ir jų šaltiniai	Atliktos audito procedūros, taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai
1. Savivaldybėje užtikrinamas mokymo lėšų paskirstymas pagal poreikį ir teisės aktų reikalavimus		
	Audito kriterijus: Mokymo lėšos ugdymo įstaigoms paskirstytos pagal poreikį. Kriterijaus šaltiniai: 1.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-07-11 nutarimu Nr. 679 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo, 12. punktas (kadangi nuostatos analogiškos žr. 2 kriterijų). 2.Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimu Nr. T2-164 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo: 4 punktas „Specialiosios tikslinės dotacijos mokymo lėšų dalis, tenkanti Savivaldybei, Mokykloms paskirstoma Palangos miesto savivaldybės Švietimo skyriaus teikimu Savivaldybės mero potvarkiu. Savivaldybei skiriamos mokymo lėšos perskirstomos šioms ugdymo reikmėms tenkinti: 4.1. ugdymo procesui organizuoti ir valdyti lėšos bendrojo ugdymo mokykloms skiriamos pagal poreikį, iki 40 proc. apskaičiuotų lėšų Palangos miesto savivaldybė pasilieka teisę perskirstyti tarp miesto mokyklų. Ikimokyklinio ugdymo įstaigoms skiriama 100 proc. ugdymo procesui organizuoti ir valdyti paskaičiuotų lėšų; 4.2. Švietimo pagalbos tarnybai pedagoginei psichologinei pagalbai organizuoti, švietimo pagalbai mokyklose; 4.3. mokymosi pasiekimų patikrinimams organizuoti ir vykdyti; 4.4. formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoms finansuoti. Mokyklos, vykdančios neformalųjį vaikų švietimą, gautas lėšas naudoja mokytojų, dirbančių pagal šias programas, darbo užmokesčiui ir kitoms su darbo santykiais susijusioms išmokoms ir kompensacijoms mokėti, jų kvalifikacijai tobulinti, su šių programų įgyvendinimu susijusių prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms pagal finansų ministro tvirtinamą Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją; 4.5. ugdymo finansavimo poreikiams tarp mokyklų sumažinti <...>; 4.6. savivaldybei skiriamos mokymo lėšos skaitmeninio ugdymo plėtrai <...> Skaitmeninio ugdymo plėtrai bendrojo ugdymo mokykloms skiriama ne mažiau kaip 100 proc. lėšų <...>; 4.7. mokyklų bibliotekų darbuotojams išlaikyti; 4.8. mokymosi pagalbai“; 10 punktas „Tvarkos 4.3 papunktyje nurodytai ugdymo reikmei tenkinti lėšos skiriamos pagal poreikį. Lėšos paskirstomos pasibaigus brandos egzaminų pagrindinei ir pakartotinei sesijai, bet ne vėliau kaip iki gruodžio 1 d.“. 3. Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimai dėl biudžeto asignavimų skyrimo.	Dokumentų peržiūra: nagrinėjome priimtus Savivaldybės Tarybos sprendimus dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo, Savivaldybės mero ir administracijos direktoriaus priimtus teisės aktus, savivaldybės administracijos švietimo skyriaus pateiktus duomenis. Pokalbis: bendravome su Savivaldybės administracijos švietimo skyriaus specialistais, ugdymo įstaigų vadovais, apskaitą tvarkančiais asmenimis. Skaičiavimas, palyginamoji analizė. Perskaičiuota, kokiomis dalimis savivaldybei skirtos lėšos paskirstytos ugdymo įstaigoms.
2. Mokykloms skiriamų mokymo lėšų ugdymo reikmėms tenkinti naudojimas turi trūkumų ekonomiško ir rezultatyvumo požiūriu		
2.1. Mokyklos ugdymo reikmėms tenkinti skirtas lėšas	Audito kriterijus: Visa vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms skirta finansavimo dalis panaudota tikslingai. Kriterijaus šaltiniai:	Dokumentų peržiūra: nagrinėjome ugdymo įstaigų ir savivaldybės administracijos pateiktus duomenis, Savivaldybės priimtus teisės

ne visais atvejais panaudojo tikslingai	1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-07-11 nutarimu Nr. 679 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo, 14.2 papunktis: „<...> vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms (įsigyti ir nuomoti, įskaitant ir skaitmenines versijas), kurios naudojamos, vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamu Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašu <...>“. 2. Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimu Nr. T2-164 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo, 12.2 papunktis (analogiškos nuostatos, žr. 1 kriterijaus šaltinį). 3.LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-06-26 įsakymu Nr. V-755 (su vėlesniais pakeitimais; galiojo iki 2024-02-16) Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašo 22.1. papunktis (kadangi turinys tas pats, žr. kriterijaus šaltinių 4 punktą). 4. LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024-02-15 įsakymu Nr. V-184 (galioja nuo 2024-02-15) patvirtinto Bendrojo ugdymo dalykų spausdintų ir įvairių interaktyvumo lygių virtualiųjų vadovėlių ir mokymosi priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašo 25 punktas: „Mokyklos vadovas: 25.1. nustato vadovėlių ir mokymo priemonių įsigijimo, priėmimo, apskaitos, saugojimo ir išdavimo mokiniams tvarką; 25.2. paskiria už vadovėlių ir mokymo priemonių apskaitą, informacijos apie įsigytus vadovėlius ir mokymo priemones paskelbimą, jų išdavimą ir saugojimą atsakingą (atsakingus) asmenį (asmenis); 25.3. įvertinęs mokyklos tarybos siūlymus, priima sprendimus dėl vadovėlių ar teisės naudotis virtualiaisiais vadovėliais, mokymo priemonių ar teisės naudotis virtualiosiomis mokymo priemonėmis įsigijimo; 25.4. kalendoriniams metams pasibaigus, mokyklos tarybai pateikia informaciją, kiek ir kokių vadovėlių ir mokymo priemonių įsigijo mokykla per kalendorinius metus, šią informaciją kasmet iki kovo 1 dienos paskelbia viešai mokyklos interneto tinklalapyje <...>“. 5. Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimai dėl biudžeto asignavimų skyrimo. Audito kriterijus: Visa mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui skirta finansavimo dalis panaudota tikslingai. Kriterijaus šaltiniai: 1.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-07-11 nutarimu Nr. 679 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo, 14.3 papunktis: „<...> mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui, kurias rekomenduojama naudoti, vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamomis Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinėmis rekomendacijomis <...>“. 2. Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimu Nr. T2-164 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo, 12.3 papunktis (kadangi turinys tas pats, žr. kriterijaus šaltinių 1 punktą).	aktus, Tarybos sprendimus dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo. Pokalbis: bendravome su Savivaldybės administracijos švietimo skyriaus specialistais, įstaigų vadovais, apskaitą tvarkančiais asmenimis. Skaičiavimas, palyginamoji analizė, atvejo/situacijos tyrimas. nagrinėjome ugdymo įstaigų pateiktas Mokymo lėšų panaudojimo ataskaitas: detalius išlaidų dokumentus (sąskaitas faktūras) lyginant su priskyrimu pagal lėšų panaudojimo ataskaitos išlaidų grupėms.
--	---	---

	3.LR Švietimo ir mokslo ministro ir Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas „Dėl profesinio orientavimo strategijos ir jos įgyvendinimo veiksmų plano tvirtinimo (2003-11-19 Nr. ISAK-1635/A1-180). 4. LR vyriausybės 2022-08-24 nutarimu Nr. 847 patvirtintu Profesinio orientavimo teikimo tvarkos aprašo 13 punktas „Savivaldybės vykdomosios institucijos funkcijos: <i>13.1. užtikrina profesinio orientavimo procesą Švietimo įstaigose, išskyrus aukštąsias mokyklas, vadovaudamasi Aprašo priede patvirtintu Įstaigų, vykdančių bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, mokinių profesinio orientavimo paslaugų planu (toliau – Planas); 13.2. vadovaudamasi Aprašo IV skyriuje nustatyta karjeros specialistų pasiskirstymo Švietimo įstaigose, išskyrus aukštąsias mokyklas, tvarka, planuoja ir paskirsto lėšas reikiamam karjeros specialistų etatų skaičiui Švietimo įstaigoms, kurių savininko, dalininko teises ir pareigas įgyvendina savivaldybė ar kurioms savivaldybė skiria mokymo lėšas; 13.3. konsultuoja savivaldybės teritorijoje veikiančias Švietimo įstaigas Profesinio orientavimo teikimo klausimais; 13.4. skiria profesinio orientavimo koordinatorių savivaldybės teritorijoje, kuris atsako už savivaldybėje teikiamo Profesinio orientavimo koordinavimą ir bendradarbiavimo plėtojimą tarp savivaldybės teritorijoje veikiančių Švietimo įstaigų ir kitų institucijų, teikiančių Profesinio orientavimą; 13.5. kaupia Profesinio orientavimo stebėsenai būtiną informaciją ir teikia ją Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centrui“.</i> 14 punktas „Švietimo įstaigų funkcijos: <i>14.1. užtikrina nenutrūkstamą Profesinio orientavimo teikimą jose besimokantiems ar studijuojantiems asmenims; 14.2. sudaro sąlygas karjeros specialistui, dirbančiam Švietimo įstaigoje, tobulinti kvalifikaciją; 14.3. teikdamos Profesinį orientavimą (išskyrus aukštąsias mokyklas) mokiniams, vadovaujasi Planu; 14.4. bendradarbiauja su Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centru ir Užimtumo tarnyba dėl Profesinio orientavimo teikimo; 14.5. kaupia Profesinio orientavimo stebėsenai būtiną informaciją ir teikia ją Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centrui“.</i> 5. LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007-10-02 įsakymu Nr. ISAK-1934 patvirtintos Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų 8 punktas „Pažintinė veikla organizuojama išnaudojant teritorijos, kurioje yra mokykla, teikiamas galimybes, palaiapsniui pereinant prie savivaldybės, apskrities ar šalies pažintinių objektų“; 9 punktas „Valstybinių ir savivaldybių mokyklų – biudžetinių įstaigų – steigėjas (kitų mokyklų – dalyvių susirinkimas (savininkas), vadovaudamasis šiomis Rekomendacijomis, nustato Mokyklos pažintinės veiklos lėšų naudojimo tvarką“; 10 punktas „Lėšos, skirtos mokinių pažintinei veiklai, naudojamos apmokėti už: 10.1. mokinių dalyvavimą kitų švietimo teikėjų organizuojamose pažintinėse edukacinėse programose ir projektuose; 10.2. bilietus į pažintinius objektus; 10.3. mokinių ir juos lydinčių asmenų kelionės (transporto) į pažintinius objektus išlaidas; 10.4. gido paslaugas“; 11 punktas „Rekomenduojami tokie pažintiniai objektai kaip muziejai, istorijos, gamtos, geografijos, kultūros paminklai ir šios veiklos formos: ekskursijos, išvykos, kraštotyrinė veikla, vaikų turizmo renginiai pažintiniais tikslais ir pan.“; 12 punktas „Lėšų negalima naudoti: 12.1. kelionių į užsienį ir su jomis susijusioms išlaidoms apmokėti; 12.2. mokytojo darbo apmokėjimui už organizuojamą pažintinę veiklą; 12.3. mokinių išvykų į olimpiadas, konkursus, sporto varžybas ir pan. apmokėjimui; 12.4. pramoginių renginių lankymo ir organizavimo	
--	--	--

	<i>išlaidoms apmokėti; 12.5. projektų, programų parengimo išlaidoms apmokėti; 12.6. mokinių poilsio organizavimui“.</i> 6. Palangos miesto savivaldybės tarybos 2019-09-27 sprendimu Nr. T2-206 patvirtinto Palangos miesto savivaldybės mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui skirtų lėšų naudojimo tvarkos aprašo 10 punktas „Mokyklos lėšas, skirtas mokinių profesiniam orientavimui, naudoja: 10.1. profesinio orientavimo seminarų, paskaitų, kitų renginių organizavimui apmokėti; 10.2. renginiuose dalyvaujančių mokinių nakvynei apmokėti; 10.3. patalpų nuomos išlaidoms organizuojant renginius apmokėti; 10.4. mokinių kelionės išlaidoms į renginius (seminarus, konferencijas, profesinių ir aukštųjų mokyklų mugės, parodas ir kt.) apmokėti; 10.5. renginiuose dalyvaujančių mokinių maitinimo išlaidoms apmokėti; 10.6. mokymo priemonėms, literatūrai, mokomosioms kompiuterinėms priemonėms, skirtoms profesiniam konsultavimui, įsigyti, informacinės medžiagos gamybai. 11 punktas „Mokyklos direktorius privalo: 11.1. Mokyklos tarybai pritarus, patvirtinti profesinio orientavimo veiklų priemonių planą, nustatyti lėšų panaudojimo galimybes ir būdus; 11.2. paskirti asmenis, atsakingus už profesinio konsultavimo veiklų Mokykloje organizavimą, veikloms skiriamų lėšų panaudojimą ir atsiskaitymą“. 7. Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimai dėl biudžeto asignavimų skyrimo. Audito kriterijus: Visa mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti skirta finansavimo dalis panaudota tikslingai. Kriterijaus šaltiniai: 1.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-07-11 nutarimu Nr. 679 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo, 14. 4 papunktis „<...> mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, kurios naudojamos kvalifikacijai tobulinti, vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamais Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo nuostatais, taip pat komandiruočių išlaidoms padengti, kai vykstama tobulinti kvalifikacijos“. 2. LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007-03-29 įsakymu Nr. ISAK-556 (redakcija 2023-01-04 Nr. V-7) patvirtintų Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos nuostatų 11.2 papunktis (kadangi turinys tas pats, žr. kriterijaus šaltinių 1 punktą). „<...> švietimo įstaiga analizuoja pedagoginių darbuotojų profesinių kompetencijų augimą ir jų poveikį mokinių pasiekimams ir pažangai, remdamasi švietimo įstaigos veiklos įsivertinimo, išorinio vertinimo, pedagoginių darbuotojų profesinių kompetencijų įsivertinimo ir kitais prieinamais duomenimis bei rekomendacijomis, ir, atsižvelgdama į pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikius, planuoja pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą“. 3.Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimu Nr. T2-164 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo 12.4 papunktis (kadangi turinys tas pats, žr. kriterijaus šaltinių 1 punktą). 4. Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimai dėl biudžeto asignavimų skyrimo. Audito kriterijus:	
--	---	--

	Visa informacinėms ir komunikacinėms technologijoms (IKT) diegti ir naudoti skirta finansavimo dalis panaudota tikslingai. Kriterijaus šaltiniai: 1. LR Vyriausybės 2018-07-11 nutarimu Nr. 679 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo 14.5 papunktis: „<...> informacinėms ir komunikacinėms technologijoms (IKT) diegti ir naudoti (internetui diegti ir naudoti, duomenų bazėms, elektroniniams dienynams tvarkyti, IKT aptarnaujantiems darbuotojams už darbą mokėti ir kitoms išlaidoms, susijusioms su IKT)“. 2. Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018-09-27 sprendimu Nr. T2-164 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Palangos miesto savivaldybės mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo 12.5 papunktis (kadangi turinys tas pats, žr. kriterijaus šaltinių 1 punktą). 3. LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-01-25 įsakymu Nr. V-55 patvirtinto Specialių tikslinių dotacijų (išskyrus kapitalo investicijoms finansuoti) pervedimo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šių lėšų panaudojimą švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tvarko aprašo (su vėlesniais pakeitimais) 11 punktas „Metams pasibaigus, iki kitų metų kovo 10 d. savivaldybės suvestinę ataskaitą Excel formatu ir nuskenuotą lydraštį, patvirtintą parašu, pateikia Švietimo informacinių technologijų centrui elektroniniu paštu“.	
2.2. Mokyklos ugdymo reikmėms tenkinti prekės ir paslaugos įsigytos nesilaikant viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų	Audito kriterijus: Prekės ir paslaugos įsigytos viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Kriterijaus šaltiniai: 1. LR viešųjų pirkimų įstatymu 25 str. 2 d. „Atliekant mažos vertės pirkimus, taikomos <...> Viešųjų pirkimų tarnybos tvirtinamame mažos vertės pirkimų tvarkos apraše nustatytos taisyklės <...>“ 31 str. 3 d. „Apie mažos vertės pirkimą gali būti neskelbiama <...> 4) kai numatoma pirkimo sutarties vertė neviršija 15 000 Eur <...> (be pridėtinės vertės mokesčio).“ 86 str. 9 d. „Perkančioji organizacija raštu pateiktą laimėjusį pasiūlymą <...> , raštu sudarytą pirkimo sutartį, preliminarąją sutartį ir šių sutarčių pakeitimus <...> ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo dienos, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal ją pradžios, Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. <...> Informacija apie žodžiu sudarytas pirkimų sutartis skelbiama Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka. <...>“, 96 str. 2 d. 2 p. „Perkančioji organizacija Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybai <...> pateikia: <...> visų per kalendorinius metus sudarytų pirkimo sutarčių <...> ataskaitą per 30 dienų, pasibaigus ataskaitiniams kalendoriniams metams.“ 2. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (suvestinė redakcija nuo 2023-01-01 iki 2023-12-31) 86 str. 7 d. „Pirkimo sutartis žodžiu gali būti sudaroma tik tada, kai supaprastinto pirkimo sutarties vertė neviršija 5 000 Eur (penkių tūkstančių eurų) (be pridėtinės vertės mokesčio).“ 3. Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymu Nr. 1S-97 patvirtintu Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu. 4. LR viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 5 str. 6 d. „Perkančiųjų subjektų pirkimų komisijų nariai, asmenys, perkančiųjų subjektų vadovų paskirti atlikti supaprastintus pirkimus, ir perkančiųjų	Dokumentų peržiūra: nagrinėjome ugdymo įstaigų pateiktus dokumentus susijusius su viešųjų pirkimų organizavimu ir vykdymu, Savivaldybės priimtus teisės aktus. Pokalbis: bendravome su įstaigų vadovais, apskaitą tvarkančiais asmenimis, už viešuosius pirkimus atsakingais darbuotojais. Skaičiavimas, atvejo/situacijos tyrimas.

	subjektų atliekamų pirkimų procedūrose dalyvaujantys ekspertai, pirkimo iniciatoriai deklaraciją pateikia arba patikslina iki dalyvavimo pirkimų procedūrose pradžios <...> nepateikę deklaracijos, neturi teisės dalyvauti pirkimų procedūrose ir turi būti atšaukti iš atitinkamų pareigų“. 5. Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-06 įsakymu Nr. 1S-80 patvirtintu Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašu 10 p. „Perkančioji organizacija rengia Kalendorinių metų ataskaitą pagal Atn-3 formą <...>“ 6. Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-19 įsakymu Nr. 1S-91 patvirtintas Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašas 30 p. „Pirkimo vykdytojas raštu pateiktus laimėjusių dalyvių pasiūlymus <...>, raštu sudarytas pirkimo sutartis, preliminarįsias sutartis, vidaus sandorius bei pirkimų iš susijusių įmonių sandorius viešina CVP IS ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo pirkimo sutarties, preliminariosios sutarties, vidaus sandorio ar pirkimų iš susijusių įmonių sandorio sudarymo, bet ne vėliau nei iki pirmojo mokėjimo pagal jį pradžios<...>.“ 30^l. „Informaciją apie žodžiu sudarytas sutartis pirkimo vykdytojas viešina CVP IS ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo to ketvirčio, per kurį buvo sudarytos sutartys, pabaigos <...>“ 7. Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-11-10 įsakymu Nr. A1-1754 patvirtintų Centralizuotų ir decentralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo tvarkos taisyklių 3.4 p. „Pirkimų valdymo sistema – Palangos miesto CPO naudojama programinė įranga, skirta pirkimų planavimui, vykdymui ir pirkimo sutarčių kontrolei elektroninėje erdvėje“.	
2.3. Mokymo lėšos panaudotos darbo užmokesčiui daugeliu atvejų laikantis teisės aktų	Audito kriterijus: Įstaigose nustatytas pareigybių skaičius ir lygiai atitinka Savivaldybės tarybos Švietimo įstaigoms patvirtintas darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo normas. Kriterijaus šaltiniai: 1. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 2017-01-17 Nr. XIII-198 (aktuali redakcija nuo 2024-01-01), 4 str. 1 d. „Biudžetinės įstaigos pareigybių skaičių ir pareigybių sąrašą <...> nustato biudžetinės įstaigos vadovas, konsultuodamasis su darbuotojų atstovais.“ 2. Palangos miesto savivaldybės tarybos 2024-08-29 sprendimas Nr. T2-285 „Dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos 2019-01-31 sprendimo Nr. T2-12 „Dėl Palangos miesto savivaldybės švietimo įstaigų darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo normų patvirtinimo“ pakeitimo“ Audito kriterijus: Darbo užmokestis iš mokymo lėšų nustatytas tinkamiems darbuotojams. Kriterijaus šaltiniai: 1. LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2003-10-09 įsakymu Nr. ĮSAK-1407 patvirtintas Pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąrašas; 2. Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-04-05 įsakymu Nr. A1-485 patvirtinto Palangos miesto savivaldybės bendrojo ugdymo, ikimokyklinio ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigų mokytojų ir Sporto centro trenerių darbo krūvių suvestinių rengimo, tvirtinimo ir kontrolės tvarkos aprašo 7 p. „Ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo įstaigų bei Švietimo pagalbos tarnybos Mokytojų Suvestinės su pridėdama dokumentais kasmet iki rugsėjo 15	Dokumentų peržiūra: Nagrinėjome pateiktus ugdymo įstaigų vidaus teisės aktus reglamentuojančius darbo užmokesčio ir darbo krūvio paskirstymo nustatymą (Darbo apmokėjimo sistemos, mokytojų darbo krūvio sandaros nustatymas). Pokalbis: bendravome su įstaigų vadovais, apskaitą tvarkančiais asmenimis. Skaičiavimas, atvejo/situacijos tyrimas.

	d. (fiksuoiant rugsėjo 1 d. datą) ir iki sausio 2 d. (fiksuoiant sausio 1 d. datą) <>... pateikiamos Švietimo skyriui.“ 13 p. „Palangos miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus finansininko patikrintą Suvestinę derina Palangos miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjas, tvirtina Įstaigos direktorius ir jį pateikia Įstaigos vyriausiajam buhalteriiui.“ Audito kriterijus: Teisingai ir teisėtai nustatytas darbuotojų darbo užmokesčio dydis ir paskirti priedai, priemokos ir vienkartinės pinigines išmokos atitinka teisės aktų nuostatas. Kriterijaus šaltiniai: 1. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 2017-01-17 Nr. XIII-198 (aktuali redakcija nuo 2024-01-01), 1 priedas „Biudžetinių įstaigų vadovų pareiginės algos koeficientai ir darbuotojų minimalūs pareiginės algos koeficientai“ ir 2 priedas „Mokytojų (išskyrus trenerius), pagalbos mokiniui specialistų, mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, švietimo pagalbos įstaigų vadovų, jų pavaduotojų ir skyrių vedėjų, kurių darbas laikomas pedagoginiu, pareiginės algos koeficientai ir mokytojų (išskyrus trenerius), pagalbos mokiniui specialistų (specialiųjų pedagogų, logopedų, surdopedagogų, tiflopedagogų, judesio korekcijos specialistų, karjeros specialistų, psichologų asistentų, psichologų, socialinių pedagogų, auklėtojų, koncertmeisterių, akompaniatorių) darbo krūvio sandara“.	
3. Mokyklos įgyvendina įtraukųjį ugdymą, susidurdamos su iššūkiais		
3.1. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose sudaro 19,5 proc. visų mokinių	Audito kriterijus: Visose Savivaldybės švietimo įstaigose įgyvendinamas mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), ugdymas. Kriterijaus šaltiniai: Nuo 2024-09-01 pilna apimtimi įsigaliojus Pakeitimo ir papildymo įstatymo (Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 45¹ straipsniu įstatymą Nr. XIII-3268) nuostatoms, visos Palangos miesto savivaldybės švietimo įstaigos, vykdančios ugdymą pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas, privalo įgyvendinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), ugdymą.	Dokumentų peržiūra: nagrinėjome mokyklų pateiktus dokumentus, Palangos švietimo pagalbos tarnybos pateiktą informaciją Pokalbis: bendravome su įstaigų vadovais, atsakingais darbuotojais. Situacijos tyrimas, palyginamoji analizė.
3.2. Mokyklos atsakingai ruošėsi įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui	Audito kriterijus: Mokyklos strategiškai planuoja įtraukiojo ugdymo procesą. Kriterijų šaltiniai: Įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo bendrojo ugdymo mokyklose rekomendacijos. Mokyklose yra nustatyta įtraukiojo ugdymo politika, įtraukiojo ugdymo tikslai ir uždaviniai įtraukti į mokyklos strateginį planą ir metinius veiklos planus. Mokytojai yra dalyvavę profesinio tobulinimo mokymuose, susijusiuose su įtraukiojo ugdymo metodais per pastaruosius 2 metus. Audito kriterijus: Mokyklose sudaryta Vaiko gerovės komisija, kuri atliko mokinių su specialiaisiais ugdymosi poreikiais (SUP) ugdymosi poreikių pirminį vertinimą. Kriterijaus šaltiniai:	Dokumentų peržiūra: nagrinėjome mokyklų pateiktus dokumentus, Palangos švietimo pagalbos tarnybos pateiktą informaciją Apklausa: pateiktas klausimynas raštu Pokalbis: bendravome su įstaigų vadovais, atsakingais darbuotojais.

	ŠMSM 2024-07-19 įsakymas Nr. V-818: <i>Komisija sudaroma kiekvienoje mokykloje. Komisija sudaroma iš ne mažiau kaip 5 narių. Komisija rūpinasi mokiniui saugia ir palankia ugdymo aplinka, vaiko gerovės užtikrinimo klausimus sprendžia analizuodama mokyklos bendruomenės narių (vaiko, jo tėvų (globėjų, rūpintojų), mokytojų, mokyklos darbuotojų) veikimą arba neveikimą remiantis vaiko interesais, susitarimais ir ieškodama naujų galimybių, problemų sprendimo būdų, telkdama reikiamus išteklius.</i> Audito kriterijus: Švietimo pagalbos tarnyba (ŠPT) įvertino mokinių su SUP specialiuosius ugdymosi poreikius ir nustatė jų lygį. Kriterijaus šaltiniai: ŠMSM 2024-05-31 įsakymas Nr. V-637 6 p. <i>Tarnybos paskirtis – įvertinti specialiuosius ugdymosi poreikius ir nustatyti jų lygį, teikti rekomendacijas ugdymui, skirti švietimo pagalbą ir (arba) ugdymo pritaikymą, teikti švietimo pagalbą mokiniams (vaikams), atskirais atvejais (kai savivaldybės vykdomoji institucija yra pavedusi tarnybą) – teikti psichologinę pagalbą mokytojams ar kitiems švietimo įstaigos darbuotojams, smurtavusiems ar smurtą patyrusiems švietimo įstaigoje, ir teikti ekspertinę ir (ar) informacinę pagalbą.</i> Audito kriterijus: Su mokiniiais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais) buvo aptarti ugdymo organizavimo ypatumai, pagalbos poreikis ir priimti sprendimai dėl kartu su mokiniiais sudaromų jų galioms ir mokymosi poreikiams pritaiktų ugdymosi planų, individualių ugdymo planų (IUP). Kriterijaus šaltiniai: ŠMSM 2024-08-22 įsakymas Nr. V-900 6 p. <i>Mokykla, priėmusi mokinį: organizuoja Mokyklos vaiko gerovės komisijos posėdį. Jame dalyvauja Mokyklos vaiko gerovės komisijos nariai, Mokinys ir (ar) jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ir pagal poreikį gali dalyvauti kiti suinteresuotų įstaigų atstovai, t. y. Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą PPT, kitų įstaigų, nustatančių emocijų ar (ir) elgesio sutrikimus, specialistai, su Mokiniu dirbsiantys mokytojai bei švietimo pagalbos specialistai. Užtikrina, kad Mokyklos vaiko gerovės komisija, remdamasi pateiktais dokumentais iš PPT ar sveikatos priežiūros įstaigos dokumentais bei rekomendacijomis iš anksčiau Mokinio lankytos švietimo įstaigos arba kitos lankytos švietimo pagalbos įstaigos, su Mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) aptartų ugdymo organizavimo ypatumus, pagalbos poreikį ir priimtų sprendimą dėl kartu su Mokiniu sudaromo jo galioms ir mokymosi poreikiams pritaikyto ugdymosi plano, individualaus ugdymo plano (toliau – IUP), padedančio išsikelti tikslus, juos įgyvendinti, prisiimti asmeninę atsakomybę už mokymąsi, sudarymo.</i> Audito kriterijus: Parngti individualūs pagalbos planai (toliau – IPP), kuriuose atsižvelgiama į individualius mokinių poreikius (gebėjimus, stiprybes bei sunkumus, ugdymosi / mokymosi ypatumus), specialiosios pagalbos teikimo, švietimo pagalbos specialistų poreikį, mokinių interesus, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius. Kriterijaus šaltiniai:	Situacijos tyrimas, palyginamoji analizė.
--	--	---

	ŠMSM 2024-08-22 įsakymas Nr. V-900 6.1.2 p. <i>Mokykla, priėmusi kokinį, parengia individualų pagalbos planą (toliau – IPP), kuris gali būti IUP dalimi, jame atsižvelgiama į individualius Mokinio poreikius (gebėjimus, stiprybes bei sunkumus, ugdymosi / mokymosi ypatumus), specialiosios pagalbos teikimo, švietimo pagalbos specialistų poreikį, Mokinio interesus, jo tėvų (globėjų, rūpintojų) lūkesčius.</i> Audito kriterijus: Mokyklose yra socialinio pedagogo pareigybė. Kriterijaus šaltiniai: ŠMSM 2016-11-02 įsakymas Nr. V-950 9 p. <i>Vienu etatu Mokykloje dirbančio socialinio pedagogo pareigybė nustatoma ne daugiau kaip 400 mokinių (esant galimybei – ir mažesniame mokinių skaičiui bei atsižvelgiant į mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičių ir Mokyklos aplinkos socialinį ekonominį kontekstą). Mokinys, turintis didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, prilyginamas dviem mokiniams.</i> Audito kriterijus: Mokyklose dirba pakankamas skaičius specialistų, teikiančių specialiąją pedagoginę, specialiąją ir psichologinę pagalbą. Kriterijaus šaltiniai: ŠMSM įsakymais: 2011-07-08 Nr. V-1228; 2024-08-22 Nr. V-898; 2024-05-13 Nr. V-547.	
3.3. Savivaldybėje įgyvendinamos Švietimo įstatymo nuostatos dėl įtraukties principo	Audito kriterijus: Mokyklų infrastruktūra (pvz., įėjimai, klasės, tualetai) yra pritaikyta mokiniams su judėjimo negalia. Mokyklos turi reikalingą mokymosi įrangą ir technologijas, skirtas mokiniams su specialiaisiais poreikiais. Kriterijaus šaltiniai: Švietimo įstatyme įtvirtintas įtraukties principas – <i>švietimo sistema sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis, socialinėje, kultūrinėje ir (ar) kitose veiklose ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės.</i> Audito kriterijus: Savivaldybė turi optimalų pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo programų teikėjų tinklą, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę užtikrinantį visiems asmenims lygias galimybes mokytis kartu su bendraamžiais, teisę mokytis valstybine kalba, ir pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų tinklą. Kriterijaus šaltiniai: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 28 str. 6 d. <i>Savivaldybė turi užtikrinti sistemingą ir nuoseklų įtraukties principo įgyvendinimą mokyklose. Švietimo įstatymo 34 str. 2 d., mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo prieinamumą valstybinėse ir savivaldybių mokyklose rūpinasi savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija.</i>	Dokumentų peržiūra: nagrinėjome mokyklų pateiktus dokumentus, Palangos švietimo pagalbos tarnybos pateiktą informaciją Apklausa: pateiktas klausimynas raštu Pokalbis: bendravome su įstaigų vadovais, atsakingais darbuotojais. Situacijos tyrimas, palyginamoji analizė.